

לה' ויקהל משה את־פל־עדת בני־ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים

ואכנש משה ית כל פגשתא דבני ישראל ואמר יהוה אלהינו פתגמא די פקד יי קמעבר

לקט בהיר

רשיי

(א) פשוט הוא שלא היתה קודם יוה"כ כשהיה צהר, ומן הסתם יום שירד לא המחיל מחמת טירדות, אלא מיד למחרת, וזה נכלל במה שאמר הכתוב צפ' יתרו ויהי ממחרת וישב משה לשפוט וכו', אלא שבא כאן להשמיענו שאין זה סוף והמשך מפרשה הקודמת, שכל הפרשה הקודמת נאמרה בלשון עבר והכוונה הווה, ואינו מדבר בזמן מסויים, אלא אמר שכן רגיל להיות תמיד, משא"כ ויקהל זה (ג"א: ב) דבר פשוט הוא זאת ואין לטעות, בין מכת התיבה ענמה ובין מכת תיבת משה שאחריו, שלא נאמר ויקהל העם, אלא בא לפוקי ממה שיש מתרגמין וכנש, וזה טעות, שזאת מתרגמין על לשון אסיפה כגון ויאסוף שבועים איש מתרגמין וכנש, לפי שלשון אסיפה הוא פועל עומד, אבל ויקהל הוא פועל יואל, ולריך לתרגמו ואכניש, ומפרש רש"י שהגם שאינו אומר לאחרים לאסוף ולהקהיל אלא בעצמו עשה פעולה ההקלה אעפ"כ שייך לשון הפעיל שפ"י דיבורו מקהיל אנשים (ג"א), או אפשר שהכוונה בכל המאמר הוא, שלכאורה רריך לדייק לשון רש"י שאמר למחרת יוה"כ ולא אמר ממחרת כלשונו בכל מקום ובלשון הכתוב, גם אמר כשירד מן ההר, הלא ביום הכפורים ירד ולא ממחרת, אלא שקשה לו לרש"י מה נשמנה שנאמר כאן ויקהל, הלא בכל פעם אחר שדיבר הקב"ה אליו וכנסו כל העם ודיבר אליהם ולימד אותם, הרי שהיה הקהלה בכל פעם, אלא ודאי שבפעם הזאת היה רצונו לדבר אל כל עדת דהיינו אנשים נשים וטף לזוומן על נדבת המשכן ושמירת שבת, לזה כשירד מן ההר ציוה"כ וכנסו אליו העם אמר להם שלמחרת יקהלו "כל עדת", ובה מדוייק לשון רש"י כפתור ופרט, שהקהיל אותם ציוה"כ עצמו כשירד מן ההר והאסיפה היתה רק ממחרת, והיאך יתכן זאת שהוא הקהיל

אור החיים

לה' ויקהל משה וגו'. רריך לדעת טעם שהולרך לומר ויקהל אחר שהוא דבר הרגיל בכל עת אשר ילוח דבר ה', ונראה כי ללד שראו כי קרן עור פניו ויירחו מגשת אליו לזה הולרך להקהיל את כולן לבל ימנעו קלח מהמורה, וזה הוא שדקדק לומר את כל עדת. עוד יראה באומרו את כל על פי מה שפירשתי בפרשת תרומה בפסוק מאת כל איש אשר וגו' שבא לרבות יחומים קטנים ונשים יע"ש, והוא אומרו את כל צ' ריבויים, וטעם שלא הזכיר הג' שהוא שוע (רמב"ם ה' מתנת עניים פ"ז י"א) זה אינו רריך לקרוא לו כי מעצמו בא יבא צריכה בכלל כל ישראל, ובספר הזוהר (ח"ג קל"ז:) אמרו שהקהיל האנשים להפרידם מהנקבות ללד שהיה השטן מלוי ציוס לבל יזיקם ח"ו ע"כ, ומן הסתם לא יכחיש שלא

אור בהיר

(א) פירוש לא תלמוד נדברי הוזהר הק' הפך דבריו שנוה דוקא שלא יבואו הנשים. וכן הוא שם בפירוש, ח"ל: ואפילו בשעתא דנשין הוו מייחון נדבה למשכנא וכו'. (ב) ועדיין נשאר מקום גם לדבריו מתיבת ויקהל, גם מאומרו את כל עדת. (ג) למה להקדמה הזאת, ומה מיעט בה. (ד) הלא מלות שבת הוא דוקא שלא לעשות.

1

יתדוון: ב שפת: עבדתא ובייבך

אנשים צידים ותרומו ואכניש

אין רצונו לומר ש: שהזכיר כאן בכלל

(במדבר ט"ז) בעבודה זרה לריכין כל ישראל צכולן ודבר זה קן צבה מלות ז"ל (שמו"ר כ"ו) יתקנו פגם שפן כאן אלה הדבר לשון תיקון צזכ ומה הם הדבנ וגו', ובזה יתיו לזוות על השבה למה לזה על ולדבריו יבא ע שיהיו מוכשריכ ככל התורה הי כ"ו) אשרי אנונ: כל השומר שב כדור כאנוש מ ז"ל (מכילתא מנין שכל המ: דכתיב ושמרו בפרשת כי ה לעשות את ה אומרו אלה ה

(ה) ופירוש מיבת יעשה כן במקומו

שמר אתר שמו ימי החשב ולסנה - אינו צל צונו

2

אשר צוה יהוה לעשות אתם: ב ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי

יתחון: ב שתא יומין תתעבד עבדתא וביומא שביעאה יהי

רש"י

לקח בהיר

אחם היום והס נאספו למחר, ע"ז אמר שהוא לשון הפעיל ותרגומו ואכנש שאין פירושו שכנש אותם בידים אלא ע"פ דיבור שאמר להם היום הם נאספים למחר (צל"ד): (ג) אין רגזו לומר שמאחר שהקדים את השבת מזה נשמע שאין מלאכת המשכן דוחה אותה, שאין לנו לריכס לזה, שממה שהזכיר כאן בכלל את השבת נשמע זאת, שהרי אין כאן מקומו אחר שאמר ויקהל משה שהיה משום נדנת המשכן כ"ל, ודאי

אור החיים

פירוש הדברים עלמנ שהם שבתות אתם עושים אותם והבן. עוד ירצה לומר כי הגם כי מלות שבת היא שמירה מהמלאכות ושבתה ואין כאן מעשה ליעול עליה שכר אלה הדברים אשר לזה ה' שיהיו בגדר מעשה ליעול עליהם שכר, ועיין מה שכתבתי בפרשת כי תשא (ל"א ע"ז) טעם לזה, ודקדק לומר אלה לשלול הדוגמא"י שישנו בצחינת שמירה לצד אינו בצחינת המעשה ליעול עליו שכר. ועל פי המדרש (ילקוט) שאמרו כי אמר הקב"ה למשה הקהל קהלות ודרוש צרכים כדי שילמדו לדורות הבאים להקהל בכל שבת וכו', יתבאר הכחוז על נכון ויקהל משה וגו' ויאמר אליהם אלה הדברים פירוש הקהלת בעדה ודרשת התורה לזה ה' לעשות אותם"י, או ירמוז באומרו לעשות אותם על בני ישראל"י כי באמצעות הדברים מתכפרים כל עוונותם כמאמר ר' ישמעאל שם"י:

ב. ששת ימים תעשה. טעם זכרון עשיית מלאכה צימי החול"י, אולי שיכוין לומר שאם יהיה יום שביעי קודש תעשה"י המלאכה הנריכה לך בששת ימים. או ירצה הכחוז לאסור מלאכת שבת צין על ידי עצמו צין על ידי גוי, והוא אומרו ששת ימים תעשה ציר"י תחת החי"ו פירוש תהיה נעשית אבל ביום השביעי אפילו על ידי אחרים אין לך לעשות, וזה כהאומר אמירה לגוי אסורה דבר תורה (מכילתא צא ע"י), וטעם אומרו

אור בהיר

ד) ופירוש תחת "אותם" בני ישראל. כלומר, לתקן את בני ישראל. (ו) פירוש שאר מלות לא תעשה. (ז) פירוש כל חכם וחכם יעשה כן במקומו כמו שעשיתי אני. (ח) לתקן אותם. (ט) בשעה שהחכם יושב ודורש וכו' (שומר טוב משלי פ"י). (י) וכי מזה יש צו. (יא) ציר"י. כלומר, יהיה נעשית מאליה מלאכה של ז' ימים צו ימים.

בגשתא
ין אצין
למעבד

פירד מן
ארכפ

הקודמת
יקהל זה
ה' ויקהל
עיס אים
יי שהגם
מקהיל
לא אמר
קשה לו
ה' אותם,
ל נדנת
יק לשון
הקהיל

נדנת
ויבואו
הקהיל
צאו
צרכים
ית כל

אלה
מכאן
צרכים
למה
אשר
ענין
ר על
סוק

דנשין
דלמה

3

יְהִי־לָכֶם קֹדֶשׁ שִׁבְתֹּן לַיהוָה
כְּלִי־הַעֲשֵׂה בּוֹ מִלֵּאכָה יוֹמָת: ג לֹא־
תִּבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בַּיּוֹם
הַשַּׁבָּת: פ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עַדְתֹּ

לְכוּן קוֹדֶשׁא שְׁבֵתא שְׁבֵתא קְדָם
יְיִ קְדִי דַיְעֵבֵר בְּה עֵבְדִיתָא
יִתְקַמֵּר: ג לֹא תִבְעֲרוּן אֵשׁתָא
בְּכָל מוֹתְבְּנִיכוֹן בַּיּוֹמָא דְשַׁבְּתָא:
ד וַאֲמַר מֹשֶׁה לְכָל כְּנִשְׁתָא דְבְנֵי

לקט בהיר

רש"י

שלהחמיר צא לומר שאל תזוז את השבת ממקומו, והראיה
בפי' משא' לזה הקב"ה על השבת אחר כל מלאכת המשכן, גם
בפי' קדושים איש אמו ואביו תיראו ואח"כ ואת שבתותי
תשמרו, ואעפ"כ דרשינן לחומרא שאל תדחה מפני כיבוד
אז ואם (ובכלל פלא גדול הוא בעיני מה שהאריכו ופלטו המפרשים בדבר זה, הלא די פעם אחד לאשמעינן הלכה זאת
ששבת אינו נדחה, ואם כוננו הכחוש כחן ללמוד זאת מיותר הוא), אלא אמר רש"י שמעשה שהיה כן היה שמשה רב"ה
הקדים להם את השבת, הגם שהזווי היה להפך, וטעמו אפשר שמן הסתם לא יהיה גומר להם כל הזווי בפעם אחת והיה
חושש שקודם שיגמור ויזהיר על השבת ילכו קצת מהם בזריות ויעשו מלאכה (ג"א), עוד אפשר פי' אומרו "הקדים להם",
שהלא כבר התחיל משה במלאכת המשכן, שאמר אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, וזה ודאי מלאכת המשכן הוא,
שנשבת אין שייך לעשות אותם, גם מאומרו אלה הדברים דרש רבי ט"ל מלאכות שהיו במשכן, ואעפ"כ הפסיק והקדים את
השבת, וכל זאת כדי שיהיו זהירים בו (ב"ב), עוד י"ל שהקב"ה הקדים מלאכת המשכן המורה על חובת ישראל שיתר להם
עון העגל בנתינת דודי לי, וכדי שלא יטעו לחלל שבת אמר חובת "אך", אבל מרע"ה בנתינת חני לדודי הקדים את השבת
שהוא כבוד השי"ת, ומוה' עזמו נשמע שלא תדחה מפני המלאכה (כ"י), וצריך לימוד על זה הגם ששבת לא תעשה ועשה
הוא ומלאכת המשכן רק עשה, שבלא לימוד היינו אומרים שדחה שבת מק"ו או מה מצינו שעבודה דוחה שבת כגון שחיטת
ושפיטת תמידים, ומסופים כ"ש לעשות מוצת לצורך עבודה (מכיל' : ד) והוא ר' יוסי שפצר ללמוד חילוק מלאכות
מפסוק אחר (ויק' ד') ועשה מאחת מהנה, לזה בהכרח שהתורה הולאה בעברה מכלל ל"ט מלאכות וכתב עליו לאו בפני
עזמו לומר שזה אינו אלא בלאו ולא בכתב וסקילה הגם שעשאו בעדים והתראה, אבל ר' נתן סבר שפסוק מאחת מהנה
צריכים לנו לדרשה אחרת א"כ פסוק זה צא לחלק שדרשה זו היותר פשוט, והוא אחד מיי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן
(דבר שהיה בכלל) הבערה היתה בכלל שאר מלאכות (וינא מן הכלל) התורה הולאה לכתוב אותה בפני עזמה הרי שחייבין
עליה לנדה (ללמוד על הכלל כולו ינא) שכן הוא בכל הלי"ט מלאכות:

אור החיים

ששת ולא אמר בששת"י, כדי שלא הטעה כי יש
מורה בעשיית מלאכה בזה"י. עוד ירמוז כי לא
יקומו ששת ימים במלאכתם אשר הכינס ה' לעשות
אלא אם יום השביעי יהיה לכם קודש אבל אם לא
ישמרו שבת לא יהיו הששת ימים כי שבת הוא נפש
קיום העולם וכמו שהקדמנו בפרשת בראשית
בפירושו פסוק (ב' ז') ויכל וגו' ציוס השביעי יע"ש:

אור בהיר

יב) כמו שאמר וציוס השביעי, היה לו לומר בששת. יג) שחובת ששת ימים פירושו כל הששת ימים, ואם כן אי אפשר לטעות
ולומר שחובת יש לעבוד במשך כל הששת ימים, אלא ודאי פירושו במשך כל הששת ימים ראשי אחת לעשות מלאכה, מה שאין כן אם
יאמר בששת, פירושו במקלחו, ואז יש לטעות שחובת יש. יד) חובת לאמר עוד הפעם, וגם כל ההקדמה מיותר.

ישראל קמי
פקד יי קמי
אפרשותא

ילאתי (שבת כ)
לאמר לכס"ו:
נדיב לב"י,

מה וטעות כזה
שאר מקומות:
אפשר לומר כן
וכדומה, שהלא
לכס, ועל זה ש
זוהו, מה שלא
לאות רצון וכפי
שלא יקשה לה
אפשר לאומרה
ביחד הוא שם

ומשלים ע"
אוקימתות,
ר' מאיר. ש
שאינו צא ו
קרצנו כשה
והצ' שחולק
אבל נודר ו
לידי תקלה
על זה הד
חרומה כל
לזה אמר ז
אותה פירו
שחאמרו נו
תקלה, לל

טו) שהלא לי
אלא ביאה.

קדש קודשין תהי לבון: לו וקמרת
 בוסמין די תעבר בדרמותה לא
 תעברון לבון קודשא תהי לך
 קדש יי: לה גבר דיעבר דכותה
 לארחה בה וישתצי מעמה:
 א ומלי יי עם משה קמימר:
 ב חזי דרביתי בשום בצלא בר
 לו והקמרת אשר תעשה במתכנתה
 לא תעשו לכם קדש תהיה לך
 ליהודה: לח איש אשר יעשה כמותה
 להרית בה ונכרת מעמיו: ס לא
 וידבר יהוה אל משה לאמר: ב ראה →

לקט בהיר

רש"י

לעשות שום דבר בשותפות, גם אפשר לומר לפי שמהג
 השרים והגבדים להעשין ולהקטיר את החדר שישבס בו
 צריח טוב, והמשכן נעשה דוגמת בית ממוקן ומהודר
 לשיבת שרים במטה שלמן ומנורה, לזה אמר הכתוב שתמן
 שמה מן הקטורת זה צי פעמים ציוס לפי שהוא בית ועד שלי (בר"א): (עז) פי' אפילו לא תעשה שס"ח מניס צבת אחד
 כמו שעשו במקדש (שלא כתוב "כמו בהו"ו" כמו בשמן המשחה), אלא כל שחששה לפי מדת ומנין הסממנים (נח"י): (עח) כי
 מה שיהיה ממשות הקדש כבר אמר הכתוב (ג"א), ויהיה פי' הכתוב עו"ה: (קדש) מקודש ומובדל ומיוחד (תהיה) עשייתו
 במתכונת זו (לך) אלך (לה') בלתי לה' לבדו, כלומר תיבת לה' מקושר לתיבת קדש, וכאילו אמר קדש לה' תהיה לך, ואינו
 חסר וא"ו וכאילו אמר לך ולה':

אור החיים

והגם שיערצם יחד ללד ריבוי הסממנים וריבוי
 הכמות שלש מאות וס"ח מניס תשאר איזה פינה בו
 שאין הגוון שזה וזה וזה וזה אף על פי כן
 כשידקדק בחוש דקות הראות ישכיל כי אינו גוון
 אחד ואינו קרוי מליאות זה טהור, לזה אמרו
 ממוחל טהור פירוש ז"ל שיראה גוון אחד ממש
 באמלעות התערובת מעשה אומן ובאמלעות היותה
 דקה ביותר:
 לו. והקמרת על יחצאר על פי
 דצריהם ז"ל (שם ו'). שאמרו
 חכמים כל יום מתקן במתכונתה והיה מכניס, והוא
 אומרו והקטורת אשר תעשה פירוש כל מה שיטנו
 בהכשר מעשה בית ה' במתכונתה לא תעשו ה'
 למדת המפעם חזי מנה חייב כרת:
 לא תעשו. פירוש אפילו שלא להרית אסור בלאו
 אבל בכרת דוקא להרית, ולזה לא רשם תנאי

אור בהיר

ס) מלשון זהב טהור. סא) ג' תיבות הללו מיוחדות הם, ולא אמר כן בשמן המשחה. סב) ופירוש אשר מעשה, כל הפחות
 אשר מעשה. סג) ואם כוונת הכתוב לפעור לגמרי כשלא עשה להרית, היה לו לכתוב תיבת להרית בפסוק א' אלא האזהרה, והיה
 מושך על עולמו גם פסוק ב', אלא ודאי שאינו שייך אלא בפסוק ב' ולא בפסוק א'. סד) למה להקדמה הזאת, הלא ראינו שקרא
 אותם בשם, מאומרו בללאל אהליאב. סה) שיש בשורש נשמתו צמינת הקמת המשכן.

קראתי בשם בצלאל בן-אורי בן-חור
 למטה יהודה: וַאֲמַלֵּא אֶתְּוּ רֹחַ
 אֱלֹהִים בְּחַכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת
 וּבְכָל־מְלָאכָה: ד' לְחָשֵׁב מַחְשְׁבַת
 לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת:
 ה' וּבַחֲרֹשֶׁת אֲבֵן לְמַלְאֵת וּבַחֲרֹשֶׁת
 עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכָה: ו' וְאֲנִי הִנֵּה
 נָתַתִּי אֶתְּוּ אֶת אֶהֱלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמֶךְ
 לְמִשְׁהֲדָן וּבִלְב פְּלִיחַכְסִילָב נָתַתִּי
 חֲכָמָה וְעָשׂוּ אֶת פְּלִיחַכְסִילָב צוֹיִתְךָ:
 ז' אֶת אֶהֱל מוֹעֵד וְאֶת־הָאָרֶן לַעֲדַת

אורי בר חור לשבטא דיהודה:
 ג' ואשמלע עמה רוח מן קדם יי
 בחכמתא ובסוכלתנו ובמדע
 ובכל עבדא: ד' לאלפא אומנון
 למעבד בדהבא ובכסףא
 ובנחשא: ה' ובאמנות אבן טבא
 לאשקמא ובנרות אעא למעבד
 בכל עבדא: ו' ואני הנה
 עמה ית אהליאב בר אחיסמך
 לשבטא דן ובקפא כל חכמי
 קפא יהבית חכמתא ויעבדון ית
 כל די פקדתך: ז' ית משכן ומנא
 וית ארונא קסהדותא וית

לקט בהיר

רש"י

(עט) פי' ההקפדה היא שלא תעשה רק לגבוה, וכל שעשה
 לגבוה פטור מכלום, וכל שעשה להדיוט חייב כדכתיב צי'
 הקודם לא תעשו "לכס" ואינו ממנה כלום, שחייב מלקות
 אפילו בלא כוונת להריח בו, אבל כרח דכתיב צפסוק זה
 דוקא בזנות להריח (אוה"ח: א) רצונו לשמור שלא
 תפרסיהו שקרא שם לאיש אחד והוא בן אורי קראתי שמו
 בצלאל, אלא פירושו כשקראתי לצוא אומן לעשות מלאכתי לא
 אמרתי קחם יבא אומן אלא קראתי בשם את בצלאל
 (רא"ם), והכוונה בזה צ' דברים, הא' שאין אתה משה לריך
 לחפש ולברור אומן שהרי אני צירתי ואמרתי לך צפירוש
 שרצוני בצלאל, ושנית לשון רוממות וגדולה וכבוד כשהמלך
 קורא בשמו עבד אחד מעבדיו, וכמו שמתרגם אונקלוס ז"ל
 חזי דרביית: ב' פי' אינו שוטה וחסר דעה וקבל מה
 שלומדים אוחו: ג' כשמו כן הוא מלשון בינה, הגם שלא
 ראה ושמע אלא מקצת דבר מצין הוא את כולו: ד'

לצבורי"ט) (כריחות ה'): (3) קראתי בשם. לעשות
 מלאכתי"א, את בצלאל: (ג) בחכמה. מה שחכם
 שומע (דברים) מחכמים ולמד"ב (ספרי דברי א' י"ג):
 ובתבונה. מצין דבר (מתוך דבר) מלצו"ב מתוך
 דברים שלמד (ספ): ובדעת. רוח הקדש"ב:
 (ד) לחשוב מחשבות. אריגת מעשה השב"ב
 (אונק'): (ה) ובחרושת. לשון אומנות, כמו (ישעי' מ' כ')
 חרש חכם, ואונקלוס פירש ושנה צפירוש"ב שאומן*
 חכמים קרוי אומן וחרש עין קרוי נגר: למלאות.
 להשיגה במשכנות שלה במלואה, לעשות המשכנות
 למדת מושב האבן" ועוציב: (ו) ובלב כל חכם לב
 וגו'. ועוד שאר חכמי לב שבכס"ב* וכל אשר נתתי בו
 חכמה ועשו את כל אשר צויתך: (ז) ואת הארץ
 לעדות. ללורך לוחות העדות"ב:

שינוי נוסחאות * שחרש. * יש בכס.

פירושו שיש בו דעה וידע דברים מצלי הגיד לו, ואין זה אלא רוח הקודש: (ח) כבר אמרנו שחשב נקרא אריגת האומנות
 (לא קחם אריגה) כגון שיכול לארוג צאופן שנעשה צ' צורות צ' עברים צפסם אחד, וכמו קחש הוא אומן לשאר דברים כגון
 עץ ואבן כמו כן חושב הוא אומן לאריגה: (ו) על חרושת אבן מתרגם אומנות ועל חרושת עץ נגרות, לפי שאומן העץ יש לו
 שם מיוחד בלשון ארמי והוא נגר: (ז) פי' הגם שהוא לא עשה את האבן אלא המשכנות אעפ"כ נקרא חרושת אבן, שזו
 עיקר המלאכה על המשכנות לכונה אל האבן, ומה שנתן את האבן בתוכה אין עוד אומנות: (ח) פי' לא רק בצלאל
 ואהליאב נתתי בהם חכמה אלא בלב כל אשר תראה שיש בהם חכם לב אני הוא שנתתי החכמה בהם, הגם שלא קראתי אותם
 בשם, ומה שאמר הכתוב ועשו את וכו' אינו דבר צפני עצמו אלא חוזר על כל מה שאמר עד כאן בללאל וצין אהליאב וצין
 כל חכם לב כולם יעשו את כל אשר צויתך (בא"י): (ט) פי' אין למ"ד ז' כמו (שופ' ח' כ"ז) ועשה אוחו גדעון לאפוד,

פפרתא די ע
 משכנא: ה וית
 וית מנרתא
 מנהא וית
 בוסמיא: ט ויר
 וית פל מנוה
 בסיסה: י וית
 לבושי קודשא
 לבושי בנוהי
 משחא דרבו
 בוסמיא קו

(ח) המהורה.

בגדי השרד.

אפסר* לומר

אללס"א) ואת צג

לכהן, אלא או

והארגמן ותולג

(במד' ד') ונתנו י

ארגמן, ונתנו*

שנאמר (ל"ט א')

עשו צגדי שרד

ואם בצגדי כו

ארגמן או תולג

מפרשים לשון

שמושא, ואין לו

ארמי כתרובס

מכבר (ספ ד')

נקבים, ללדיין

שינוי נוסחאות * א"א.

יא. לקודע

מעשיכס להדי

המשחה וקטנו

וְאֶת־הַכִּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֶת כָּל־כְּלֵי
הָאֹהֶל: ^ח וְאֶת־הַשְּׁלֶחַן וְאֶת־כְּלָיו וְאֶת־
הַמִּנְרָה הַמְּהֻרָה וְאֶת־כָּל־כְּלֵיהָ וְאֶת
מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת: ^ט וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה
וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וְאֶת־הַבִּיּוֹר וְאֶת־כַּנּוֹ:
וְאֶת בְּגְדֵי הַשָּׂרָד וְאֶת־בְּגְדֵי
הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בְּגְדֵי בָנָיו
לְכַהֵן: ^י וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־
קְטֹרֶת הַסַּמִּים לְקֹדֶשׁ כָּכֵל אֲשֶׁר־

כְּפָרָתָא דִּי עֲלוּהִי וְיִת כֹּל מְנִי
מִשְׁכָּנָא: ^ח וְיִת פְּתוּרָא וְיִת מְנוּחֵי
וְיִת מְנִרְתָּא דְכִיתָא וְיִת כֹּל
מְנִרְתָּא וְיִת מְדַבְּחָא דְקַטֹּרֶת
בוֹסְמָיָא: ^ט וְיִת מְדַבְּחָא דְעֹלָתָא
וְיִת כֹּל מְנוּחֵי וְיִת כִּיּוֹרָא וְיִת
בְּסִיסָה: ^י וְיִת לְבוּשֵׁי שְׂמוּשָׂא וְיִת
לְבוּשֵׁי קוֹדֶשׁא לְאַהֲרֹן כְּהֵנָּא וְיִת
לְבוּשֵׁי בְנוֹהֵי לְשִׁמְשָׂא: ^{יא} וְיִת
מִשְׁחָא דְרִבּוּתָא וְיִת קַטֹּרֶת
בוֹסְמָיָא לְקוֹדֶשׁא כָּכֵל דִּי

דהו:
מ יי
גדע
מגון
גפא
גבא
גבד
בית
גמד
גימי
גית
מנא
גית

לקט בהיר

רש"י

שפירושו מן הזהב נעשה אפוד, שאין הארון עדות, אלא כמו
שאר סתם למדין שפירושו אל ואליו ולנרכו, ואמר מיצט
לוחות, שידוע שהלוחות הם העדות (רא"ם): ^י פי'
שנעשה מזהב מווקק וטהור מכל סיג, אבל לא מטומאה
שהלא כל הדברים היו טהורים מטומאה (רא"ם), וגם אין
פירושו שהיה כולו זהב לא רק מזופה זהב, שהרי צ"ל אמור
אמר הכי על השלחן ג"כ טהור הגם שהיה רק מזופה
(ב"ב): ^{יא} והכתוב לא יאמר דבר אחד צ"ל פעמים, ודאי
שדבר אחר הוא. ומה שכתב רבינו בלשונו אומר אני "לפי
פשוטו" אפשר שכונתו לתרץ מה דאיתא צימא (ע"ב).
שבגדי שרד היינו בגדי כהונה עיי"ש, שהוא דרך דרש, ועיין
עוד צמטנה למלך (כלי המקדש פ"י ד'), ובתי"ט חולין
ראשית הגז (א'): ^{יב} שמתרגם על קלעים סרדין ועל
מכנר סרדא, וזה שמו של בגד הנארג צמטט, אבל מה
שמתרגם כאן על שרד שימושא הוא אינו שמו אלא עניינו,
אבל לפי ה"ש מפרשים הוא שמו, שכמו שיאמר על כלים כלי
שרת כמו כן יאמר על בגדים בגדי שרד:

(ח) המהורה. על שם זהב עהור" (כ"ה ל"ה): ^י ואת
בגדי השרד. לומר אני לפי פשוטו של מקרא שאי
אפשר* לומר שבבגדי כהונה מדבר, לפי שנאמר
אללם" (י) ואת בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו
לכהן, אלא אלו בגדי השרד הם בגדי התכלת
והארגמן ותולעת שני האמורים צפרשת מסעות
(צמ"ד ד') ונתנו עליו* בגד תכלת, ונתנו* עליו בגד
ארגמן, ונתנו* עליהם בגד תולעת שני, ונראין דברי,
שנאמר (ל"ט ו') ומן התכלת והארגמן ותולעת השני
עשו בגדי שרד לשרת בקדש, ולא החזר שש עמכם,
ואם צבגדי כהונה מדבר לא מלינו בחד מהם
ארגמן או תולעת שני בלא שש: בגדי השרד. יש
מפרשים לשון עבודה ושירות, כתרגומו לבושי
שמושא, ואין לו דמיון במקרא, ואני אומר שהוא לשון
ארמי כתרגום של קלעים" (כ"ה ט'), ותרגום של
מכנר (סס ד'), שהיו ארוגים צמטט עשויים נקצים
נקצים, ללדיין צלט"י: (יח) ואת קטרת הסמים

שמות:
אדם
:ס'
:תוך
:ט'
:צ"ה
:ד"כ
:ימ"ג
:רות.
:כלות
:לב
:י"צ
:אדן

שינוי נוסחאות • א"י • אל • ופרשו • ופרשו.

אור החיים

יא. לקודש. לומר אותם שחכונת מעשהם מיוחדת לקודש
והקדושה חלה על מחכונת הדבר לצד חכונתו
לצד"י) מה שאין כן בכל המעשים שצטולם שכל שלא
קרא עליו קודש אינו קודש:

פירוש לפי שכל המעשים
הרשומים צפרשה לא נאמר
מעשיהם להדיוט זולת צ' דברים אלו שהם שמן
המשחה וקטורת הסמים לזה דקדק לומר בהם

אור בהיר

(סו) וכי כל הכלים והבגדים אינם לקודש. (סז) גלי קריאת שם עליו, וכלי הנאמרו בכלי שרת.

ממות
:גון
:ש לו
:שזו
:בללל
:אוחס
:בצין
:אפוד,

צויתך יעשו: פ יב ויאמר יהוה אל משה לאמר: י ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את-שבתתי

פקדתיך יעבדו: יב ויאמר יי למשה למימר: י ואת מלך עם בני ישראל למימר ביום ימי

לקט בדיר

רש"י

יג) פי' הכחוז אמר צ' דברים שמן המשחה וקטורת, ובהכרח מה שאמר אח"כ לקודש אינו שז על שמן המשחה רק על קטורת, כי מדאמר לקודש צפת"ח הידועה פירושו כאילו אמר להקודש כלומר לנורך מה שהוא קודש כנה, ואין פירושו לעשותו קודש, שא"כ היה לו לנקוד לקדש, ושמן המשחה נעשה גם לכהנים ולדברים שעדיין אינם קודש, לזה בהכרח שפירושו לנורך ההיכל והמקדש שהוא קודש (ג"א): (יד) פשוט הוא שמיבת ואתה מיותר, כי מיבת ממורץ בזה הסמיכות של פרשת שבת לנאן וצפרט שכבר שמענוהו בעשרת הדברות וצפ' משפטים, אבל חוץ מזה כוונה עמוקה לרבינו במאמרו זה, לעשות הקדמה למאמרו הסמוך ולמחך קו' המפרשים עליו וצראס הרמב"ן ז"ל (ב"ב), וזה מה שאמר במחק לשונו אל יקל בעיניך וכו' עיי"ש: (טו) פי' הגם שעל פי ההלכה אין מקום לדחות את השבת, שהלא שבת עשה ולא מעשה היא ומלאכת המשכן רק עשה, אעפ"כ מאחר שדבר גדול וגשגב הוא שנסכוף ונספחם גם כלתה נפשכס לראות שכיני שוכן צמוכס, גם צוימי אחכס לעשות ללרכי נוה קודש, וכדי שיהא לכס כפרה על מעשה עגל, לזה תהיה

אור החיים

יב. ויאמר ה' וגו'. לריך לדעת למה שינה לומר כאן ויאמר, וראיתי צמכילתא שאמרו ויאמר ה' אל משה לאמר לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח, ולריך לדעת מה נשתנה פסוק זה לדרוש צו כן ויותר הוה נכון לומר הדברים צוידבר האמור ראשון בחורה, ואולי שהרגישו מקושיותיו"ם) ואמרו כי ויאמר לשון מעלה על דרך אומרו (ישע"ג) אמרו לדיק כי טוב ומה היא המעלה שאמר ה' אליו בלא אמלעי, ובסמוך יחבאר הטעם באופן אחר: יג. ואתה דבר וגו'. לריך לדעת אומרו ואתה"ם) מה שאינו רגיל לומר בשאר מלות, גם תוספת וא"ו, עוד למה כפל לומר דבר אל בני ישראל לאמר, והגם שפירשתי צתחלת פרשת תרומה כי לריך לומר דבר ולא תספיק לאמר לצד,

אור בדיר

סד) שהכחוז שינה לומר ויאמר, ומה ילא להם לדרוש, ודוקא כאן שנאמר ויאמר ה' אל משה לאמר, אבל לא במקום שלא נאמר מיבת לאמר, כגון ויאמר ה' אל משה בל אל פרעה ודומה שלא ניכר השינוי. או משום שעיקר הדרוש הוא שיש צמכוז צ' פעמים אמירה. (טז) הלא מיבת דבר לצדו פירושו אתה דבר. (ז) והוא כעין סתירה לאומרו אך, שהוא מיעוט. (ח) פירוש טענת אחד על העלם אחד. הגם שעשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה. (ט) מיבת את רבינו הוא, וגם לשון רבים.

שבאי ד בין מי

כל הכין המשכן: הוא ציני שהיא יו הכין ורקין לפרש פשו כוונתו בלש אומר אך ורבותינו ו' אך, אבל ה' למעט צו ו שהיינו אור דאידיה אי אומרים ו' מלאכתן ש שהתחיל ה מיבת השם המלך צומה שהיא מלא שבת צו, לז

בכס, גם הוא מסו אחת אלא נתכוון לר פ"ד: (ה) צו סכנה מלאכת צ שבת אחד שבתות ג ירמוז צא

שביא די פי תפרון ארי את היא בין מימרי וביניכון קריבון

תשמרו פי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת פי אני יהוה

רש"י

לקט בדיר

כל אכין ורקין מיעוטיס^ט, למעט שבת ממלאכת המשכן: כי אות היא ביני וביניכם. אות גדולה היא בינינו שבחרתי בכם בהנחילי לכם את השבת (השבת שהיא) יום מנוחתי למנוחה^ט: לדעת. האומות צה כל אכין ורקין מיעוטיס הם, ולא נמצא דרוש זה בדברי חז"ל (הם דרשו אדרבה למעט שבת ולחללו במקום סכנה), אלא כוונתו לפרש פשוטו של מקרא, כי במקומות רבים מצינו כעין זה שהכתוב אמר דבר ובאופן אחד ראונו לשללו ולבטל אותו הוציא כוונתו בלשון אך, ואין זה דרוש ולא עמדו בו חז"ל ולא אמרו בו מיד, כגון צפ' במדבר אמר שימנה את שבטי ישראל וגמר אומר אך את מטה לוי לא תפקוד, וכגון המלאך אמר לבלעם לך אחס ואך את הדבר אשר אדבר אליך וכו' ורבים כזה, ורבותינו ז"ל ביומא אמרו למעט את השבת במקום סכנה זו דרך דרש, לפי שלא חזר כאן מלאכת המשכן שעליו יחזור מיצת אך, אבל רש"י שעבודתו ומטרתו לפרש ע"פ פשוטו הקדים ואמר שמיצת ואתה מדבר במלאכת המשכן ועל זה קאי מיצת אך למעט בו (ג"א), וא"ת אחר שיש לנו הסמיכות וגם מיצת ואתה הרי ידענו ששבת לא נדחה ולמה עוד מיצת אך, יש לומר שהיינו אומרים שבת הכתוב לומר שבשאר דברים שאינם מלאכת המשכן באיסורו עומד ועל זה בא הסמיכות שלא נאמר כיון דאידיהי אידחי, אבל מלאכת המשכן אה"נ שמוחר, לזה בא אך למעט אפילו מלאכת המשכן (ד"ר), עוד י"ל כי בלא אך היינו אומרים דוקא על ידי כבוד אסור מלאכת המשכן כגון הוצאה והבערה שהוא מלאכת פומבי, אבל האומנין יכולים לעשות מלאכתן שהוא כמו העבודה המותרת בבית המקדש תמידין ומוספין והמנוחה וכו' (בהר"א): יז) תיקן בזה מה שהחמיל הכתוב בלשון רבים שבתותי וסיים בלשון יחיד כי אות "היא" ולא אמר אוחות הם, לזה אמר שמיצת היא חוזר אל מיצת תשמורו כלומר אל המנוחה, שמה שתשבתו ביום מנוחתי וביום שמתתי זה הוא אות ביני וביניכם שבחרתי בכם, כי המלך בחר לשמות דוקא עם אהובו (סה"ז), עוד ר"ל בזה שכוונת הכתוב לתת טעם למה באמת נדחה עבודה גדולה כזה שהיא מלאכת המשכן בפני שבת, לזה אמר אות "גדולה" היא, שאל תחשוב ששמירת שבת היא רק גזירת המלך כאשר הוא שבת בו, לא כן הוא, אלא היא מקור וגורם להשראת שכינתו בתוכו בכלל, כי הלא היא האות שבתו בכלל, ובלא שבת אין השראת שכינה ואין לורך לבנין בית המקדש (צל"ד):

אור החיים

בהם, גם לרבות אפילו שבת אחר שבת אם עדיין הוא מסוכן לא יאמר אדם כבר חללתי עליו שבת אחת אלא הרי הוא צהיתר עד שי"א מהסכנה. עוד נחכוון לרמזי^י ענין אחד שהעלו רבותינו ז"ל (יומא פ"ד: (האחרונים) והוא שאם אמדוכו לחולה שיש בו סכנה שצריך לעשות לו רפואה ידועה שיש בה מלאכת שבת ה' ימים אין אומרים שלא לחלל אלא שבת אחדי^י) אלא יעשה מיד אף על פי שמחללין ב' שבתות ע"כ, והוא אומרו אך את שבתותי. עוד ירמוז באומרו את שבתותי לתת טעם למיעוט למה

אני אומר לך שתחלל שבת על החולה אין זה קרוי חילול אדרבה זה קרוי שמירת שבת חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה, ושיעור הכתוב כפי זה הוא על זה הדרך שמרו שבתות הרבה על ידי שתעשה מיעוט שמירה בהם ומליאות הדבר הוא לחלל שבת על החולה שצוה אתה מחלל שבת אחד לשמור שבתות הרבה, ואין אומרים בזה אין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חצרך, כי דוקא בעובר עבירה ומחלל שבת בידו כאותה שאמרו (שבת ד'). הדביק פת בתנור שחלל שבת וחייב

אור בדיר

עג) בלשון רבים שאמר. עד) ויחמיל הרפואה ממוצאי שבת.

עם יומי

על פי יקל : אד ידופין פניה,

היה כונה : זה א שבת ופסחם מהיה

לאמר אומרו ק כלל שבתות דרשו

ונראה אך את

ואתה צותינו חולה לא מה מליאות צותי^י

בין יום אסורות

אמר מיצת פעמים : פירוש ב"ס.

קָמַדְע אַרִי אָנָּא ייִ מְקַדְשָׁכוֹן: יִד וְשִׁמְרָתֶם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי
 יִד וְתִטְרוֹן יִתְּ שַׁבְּתָא אַרִי קוֹדֶשׁא
 הוּא לְכוֹן מְחַלְלִנָּה אֶתְקַטְלָא
 יִתְקַמַּר אַרִי כָּר דְּיַעֲבֹד בָּהּ

רש"י

לקט בהיר

כי אני הי' מקדשכם יי' (יד) מות יומת. אם יש
 עדים יי' והתראה (מכילי): ונכרתה. בלא התראה יי'
 (ס): מחלליה. הנוכח בה חול* כ"א בקדושתה:
 שינוי נוסחאות * מנהג ביוון וחול.
 פשוטו, ובפסוק שביחזקאל (כ' י"ב) בהכרה לפרש פשוטו עיי"ש (סה"ד): יט' וראיתי שלא בא בחורה בחייבי מיתות ב"ד
 יומת בלבד, אבל מות יומת נאמר בזוין (רמב"ן), ועם יש בדבר, שהכפל מות יומת פירושו אדם זה שהוא בן מות לשמים
 יומת על ידכם, לא בן במקום דכתיב יומת בלבד (אזה"ח), וא"כ כאן דכתיב מות יומת הרי הוא מיתת ב"ד, וזו דוקא
 בעדים והתראה, וממילא נשמע שמה שאמר הכתוב ונכרתה הוא בלא עדים והתראה: (ב) וכן בלא עדים חייב כרת, ולא
 מצריך הכתוב עדים רק לצרר האמת לפני ב"ד של בני אדם, אבל קמי שמיא גילוי אם היה שוגג או מויד (בז"י), וכן הוא
 במכילתא וי"ל: המויד בינו לבין עצמו מניין מ"ל ונכרתה להביא המויד בינו לבין עצמו עכ"ל: (כא) פי' הגם שלשון זה
 נאמר מן הסתם על בזוין, כגון כפי' אמור אלל צת כהן שזינתה את אביה היא מחללת, אבל פי' המיתה היא מלשון חול וחולין,
 ובמה שעשה מלאכה הרי עשה חול מקדושה וחללה, והנה אמת שהעושה מלאכה בשבת בשאט נפש הרי זה מחלל שם
 שמים, והא לך לשון הרמב"ם פ"ה מה' יסוה"ת כל העובר מדעתו בלא אונס על אחת מכל מצות האמורות בחורה וכו' הרי
 זה מחלל את השם וכו' ואם עבר בעשרה מיראל הרי זה חילל את השם ברבים עכ"ל, עם כל זאת אין כוונת הכתוב כאן על
 זה, מפני ב' טעמים, חדא מה נשתנה שבת הלא כן הוא בכל המצות, והשנית שאמר מחלליה פי' את השבת חילל ואין
 המדובר מחילול ה', ובזה יש לתת טוב טעם למה שינה רבינו את הסדר לפרש קודם מות יומת גם ונכרתה ורק אח"כ מפרש
 חיבת מחלליה הקודם בקרא, משום שבלא זה היינו אומרים מכת הסתירה של מות יומת ונכרתה שמן הסתם חייב כרת ואם
 ביזה וחילל את השבת כגון בפומבי ובפרהסיא דוקא אז מות יומת, לזה מיישב רבינו קודם הסתירה שזו בעדים והתראה וזו
 בלא התראה, וא"כ בהכרת פי' מחלליה שעשה בה מלאכה כמנהג חול (ב"ב):

אור החיים

הגלה לא כן הוא אלא דבר וגו' ולא הקח המשפט
 ממך, והטעם הוא שאחכ עתיד לדעת אבל ישראל
 לא עבידי לאגלווי שידעו שיש להם. ואומרו אות
 הוא פירוש ואל תאמר והלא גם שבת עבידי לאגלווי
 וידעו מעלמן שיש להם צו מנוחה ועונג גם
 החכונות לגוף לבל יחלה מוגיעות הערדה וכמה
 פרטי הטובות, לזה אמר כי אות הוא פירוש כל
 המנוחה והעונג הנרגש לישראל ציוס שבת אינו
 אלא אות היא ציני וגו' פירוש סימן לעובד
 הגנוזהי' והיא בחינת עולם שכולו שבת והוא מושלל
 ההשגה זולת על ידי מצות שבת והיא נשמה יחירה

הבאה ממנו והבן כי הוא סוד עתיק, ואם כן לא
 עבידי לאגלווי לזה דבר וגו' לדעת וגו' כי לריך
 להודיע מעלת המתנה לאחזוקי עליה טובה ולצריך
 לנותן צרוך הוא אשר מקדשם בקדושת שבת להשיג
 האושר המופלג והמופלא:

יד. ושמרתם את השבת. לריך לדעת למה
 חזר לזוה על שמירת שבת
 ולתת טעם חדש כי קודש, ונראה כי לפי שקדם
 להחיר חילול שבת לחולה כמו שפירשנו בפסוק
 שלפני זה וחש שיטעה הטועה כי לגבי חולה זה
 נעשה שבת חול ויש לחללו אפילו לפרטי הרפואה

אור בהיר

דקה שהמקבל מחייב מתן כסתר יכפה אף (חוס'). פ' פירוש מנוחה גשמית שאחם נוחים בה הוא רק אות ופועל דמיוני על

עבדא וישתצי אנשא יהוא מגו עמה: טו שתא יומין יתעבד עבדא וביומא שבועאה שבת שבתא קודשא קדם יי פל דיעבד עבדתא ביומא דשבתא

הנפש ההוא מקרב עמיה: טו ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קדש ליהוה בלי העשה מלאכה ביום השבת מות יומת:

רש"י

לקמ בהיר

(טו) שבת שבתון. מנוחה מרגועית ולא מנוחה עראי: (שבת שבתון. לכך כפלו הכתוב לומר שאסור בכל מלאכה אפילו אוכל נפש, וכן יום הכפורים שנאמר בו ויין כ"ג ל"ג) שבת שבתון היא לכס אסור בכל מלאכה, אבל יום טוב לא נאמר בו כי אם (שס ל"ט) ציום הראשון שבתון וציום השמיני שבתון, אסורים בכל מלאכה עבודה ומותרים במלאכה אוכל נפש: קדש לה. שמירת קדושתה

(כב) פ"י מנוחה צנונה וקביעות, כי יש מנוחה שאינו מכון אליה אלא בא הנהרה כגון שכלתה המלאכה או שנעטוה שלא לעבוד, ומנוחה זו אינה מנוחה מרגוע, שהגם שגופו נח אבל ערדת המחשבה ועמל נפש יש לו, גם יש מנוחה מחמת עייפות כדי לשאוף כח מחדש לצורך מהר ואין הרגון במנוחה ענמה זה מנוחת עראי, וזהו לנו תורה הק' בכלל שבת שבתון שמהיה השבות צנונה וקביעות (בא"י):

אור החיים

חשוב במשמעות המיטוט שבה על העושה צמיד בלא עדים כזכר ואין בו עונש תלמוד לומר כי וגו' (ט"ט):

טו. ששת ימים וגו'. לריך לדעת למה הולרך לזוה עוד לזה, עוד למה אמר יעשה ולא אמר תעשה כסדר שדבר בו פעמים רבות, עוד למה שינה כאן להזכירו בשם יום השביעי ועד עתה לא הזכירו אלא בשם שבת, ועוד רואנו שגמר אומר להזכירו בשניו השם כל העושה מלאכה ציום השבת, גם לא היה לריך לומר אלא כי כל העושה בו, ואולי שרמז הכתוב כאן מה שאמרו במסכת שבת דף ס"ט תנו רבנן היה מהלך בדרך או צמדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום אחד, והעמידוהו בש"ס שכלל יום עושה פרנסת אוחו יום ואפילו בשבת, והקשו אם כן כמה מנכר ותרוו בקדושה ואבדלתא, וכתבו החוס' שלא יהלך ציום שבת, וטעם שלא אמר בש"ס מנכר בהליכה משום שאין זה היכר בשבת אי נמי שאפילו ציום שמשמר הולך (עכ"ל), והנה לדרך הראשון יתבאר

הכתוב על זה הדרך ששת ימים וגו' הכתוב מדבר במי שהיה צמדבר או צים ואינו יודע מה יום מימים ואמר ששת ימים יעשה וגו' פירוש יעשה זהם החר מלאכה לעשות דבר המוכרח שהוא פרנסת אוחו יום, ולזה לא אמר תעשה (כ"ג) אלא יעשה פירוש יכול הוא לעשות לחיות נפש, וציום השביעי פירוש לחשבונו, שבת שבתון פירוש אינו כפי האמת שבת אלא לענין שבתון כאמור במלות השמיטה דכתיב (ויקרא כ"ה ד') שבת שבתון יהיה לדרך שלא יעשה מלאכה בארץ (כ"ג) גם ציום השביעי לחשבונו יעשה בו שבתה שלא תהיה בו הליכה, ואומרו קודש לה' שריך לקדשו בקידוש והבדלה כאילו הוא יום שבת. ולדרך שפירשו שאין הפרש בין יום השביעי לשאר ששת ימים אלא לענין קידוש והבדלה יתבאר על זה הדרך שבת שבתון לענין קודש לה' פירוש לקדשו וגו', ואומרו כל העושה מלאכה ציום השבת מוח יומת דקדק לומר ציום השבת לשלול יום השביעי שבו מדבר הכתוב שהוא שביעי לחשבון יום זכרונו שאם עבר על מה שריך

אור בהיר

פ"ט) הרי שכל אופנים חייב מיתה, ואם כן בהרה לומר שהמיטוט למקום סכנה דוקא. (צ) יכול לעשות גם מלאכה דאורייתא מה שריך לאוחו יום, וכן בכל הימים. (צא) שבת"ח תחת המי"ו. (צב) הרי לך שפירוש מיבת שבתון הוא שבתה מפרט מלאכה

צ"ב
צ"ד
צ"ה
צ"ו
צ"ז
צ"ח
צ"ט
צ"י
צ"יא
צ"יב
צ"יג
צ"יד
צ"יז
צ"יח
צ"יט
צ"כ
צ"כא
צ"כב
צ"כג
צ"כד
צ"כה
צ"כו
צ"כז
צ"כח
צ"כט
צ"ל
צ"לא
צ"לב
צ"לג
צ"לד
צ"לה
צ"לו
צ"לז
צ"לח
צ"לט
צ"מ
צ"מא
צ"מב
צ"מג
צ"מד
צ"מה
צ"מו
צ"מז
צ"מח
צ"מט
צ"נ
צ"נא
צ"נב
צ"נג
צ"נד
צ"נה
צ"נו
צ"נז
צ"נח
צ"נט
צ"ס
צ"סא
צ"סב
צ"סג
צ"סד
צ"סה
צ"סו
צ"סז
צ"סח
צ"סט
צ"ע
צ"עא
צ"עב
צ"עג
צ"עד
צ"עה
צ"עו
צ"עז
צ"עח
צ"עט
צ"פ
צ"פא
צ"פב
צ"פג
צ"פד
צ"פה
צ"פו
צ"פז
צ"פח
צ"פט
צ"צ
צ"צא
צ"צב
צ"צג
צ"צד
צ"צה
צ"צו
צ"צז
צ"צח
צ"צט
צ"ק
צ"קא
צ"קב
צ"קג
צ"קד
צ"קה
צ"קו
צ"קז
צ"קח
צ"קט
צ"קכ
צ"קכא
צ"קכב
צ"קכג
צ"קכד
צ"קכה
צ"קכו
צ"קכז
צ"קכח
צ"קכט
צ"קל
צ"קלא
צ"קלב
צ"קלג
צ"קלד
צ"קלה
צ"קלו
צ"קלז
צ"קלח
צ"קלט
צ"קמ
צ"קמא
צ"קמב
צ"קמג
צ"קמד
צ"קמה
צ"קמו
צ"קמז
צ"קמח
צ"קמט
צ"קנ
צ"קנא
צ"קנב
צ"קנג
צ"קנד
צ"קנה
צ"קנו
צ"קנז
צ"קנח
צ"קנט
צ"קס
צ"קסא
צ"קסב
צ"קסג
צ"קסד
צ"קסה
צ"קסו
צ"קסז
צ"קסח
צ"קסט
צ"קע
צ"קעא
צ"קעב
צ"קעג
צ"קעד
צ"קעה
צ"קעו
צ"קעז
צ"קעח
צ"קעט
צ"קפ
צ"קפא
צ"קפב
צ"קפג
צ"קפד
צ"קפה
צ"קפו
צ"קפז
צ"קפח
צ"קפט
צ"קצ
צ"קצא
צ"קצב
צ"קצג
צ"קצד
צ"קצה
צ"קצו
צ"קצז
צ"קצח
צ"קצט
צ"קק
צ"קקא
צ"קקב
צ"קקג
צ"קקד
צ"קקה
צ"קקו
צ"קקז
צ"קקח
צ"קקט
צ"קקכ
צ"קקכא
צ"קקכב
צ"קקכג
צ"קקכד
צ"קקכה
צ"קקכו
צ"קקכז
צ"קקכח
צ"קקכט
צ"קקל
צ"קקלא
צ"קקלב
צ"קקלג
צ"קקלד
צ"קקלה
צ"קקלו
צ"קקלז
צ"קקלח
צ"קקלט
צ"קקמ
צ"קקמא
צ"קקמב
צ"קקמג
צ"קקמד
צ"קקמה
צ"קקמו
צ"קקמז
צ"קקמח
צ"קקמט
צ"קקנ
צ"קקנא
צ"קקנב
צ"קקנג
צ"קקנד
צ"קקנה
צ"קקנו
צ"קקנז
צ"קקנח
צ"קקנט
צ"קקס
צ"קקסא
צ"קקסב
צ"קקסג
צ"קקסד
צ"קקסה
צ"קקסו
צ"קקסז
צ"קקסח
צ"קקסט
צ"קקע
צ"קקעא
צ"קקעב
צ"קקעג
צ"קקעד
צ"קקעה
צ"קקעו
צ"קקעז
צ"קקעח
צ"קקעט
צ"קקפ
צ"קקפא
צ"קקפב
צ"קקפג
צ"קקפד
צ"קקפה
צ"קקפו
צ"קקפז
צ"קקפח
צ"קקפט
צ"קקצ
צ"קקצא
צ"קקצב
צ"קקצג
צ"קקצד
צ"קקצה
צ"קקצו
צ"קקצז
צ"קקצח
צ"קקצט
צ"קקק
צ"קקקא
צ"קקקב
צ"קקקג
צ"קקקד
צ"קקקה
צ"קקקו
צ"קקקז
צ"קקקח
צ"קקקט
צ"קקקכ
צ"קקקכא
צ"קקקכב
צ"קקקכג
צ"קקקכד
צ"קקקכה
צ"קקקכו
צ"קקקכז
צ"קקקכח
צ"קקקכט
צ"קקקל
צ"קקקלא
צ"קקקלב
צ"קקקלג
צ"קקקלד
צ"קקקלה
צ"קקקלו
צ"קקקלז
צ"קקקלח
צ"קקקלט
צ"קקקמ
צ"קקקמא
צ"קקקמב
צ"קקקמג
צ"קקקמד
צ"קקקמה
צ"קקקמו
צ"קקקמז
צ"קקקמח
צ"קקקמט
צ"קקקנ
צ"קקקנא
צ"קקקנב
צ"קקקנג
צ"קקקנד
צ"קקקנה
צ"קקקנו
צ"קקקנז
צ"קקקנח
צ"קקקנט
צ"קקקס
צ"קקקסא
צ"קקקסב
צ"קקקסג
צ"קקקסד
צ"קקקסה
צ"קקקסו
צ"קקקסז
צ"קקקסח
צ"קקקסט
צ"קקקע
צ"קקקעא
צ"קקקעב
צ"קקקעג
צ"קקקעד
צ"קקקעה
צ"קקקעו
צ"קקקעז
צ"קקקעח
צ"קקקעט
צ"קקקפ
צ"קקקפא
צ"קקקפב
צ"קקקפג
צ"קקקפד
צ"קקקפה
צ"קקקפו
צ"קקקפז
צ"קקקפח
צ"קקקפט
צ"קקקצ
צ"קקקצא
צ"קקקצב
צ"קקקצג
צ"קקקצד
צ"קקקצה
צ"קקקצו
צ"קקקצז
צ"קקקצח
צ"קקקצט
צ"קקקק
צ"קקקקא
צ"קקקקב
צ"קקקקג
צ"קקקקד
צ"קקקקה
צ"קקקקו
צ"קקקקז
צ"קקקקח
צ"קקקקט
צ"קקקקכ
צ"קקקקכא
צ"קקקקכב
צ"קקקקכג
צ"קקקקכד
צ"קקקקכה
צ"קקקקכו
צ"קקקקכז
צ"קקקקכח
צ"קקקקכט
צ"קקקקל
צ"קקקקלא
צ"קקקקלב
צ"קקקקלג
צ"קקקקלד
צ"קקקקלה
צ"קקקקלו
צ"קקקקלז
צ"קקקקלח
צ"קקקקלט
צ"קקקקמ
צ"קקקקמא
צ"קקקקמב
צ"קקקקמג
צ"קקקקמד
צ"קקקקמה
צ"קקקקמו
צ"קקקקמז
צ"קקקקמח
צ"קקקקמט
צ"קקקקנ
צ"קקקקנא
צ"קקקקנב
צ"קקקקנג
צ"קקקקנד
צ"קקקקנה
צ"קקקקנו
צ"קקקקנז
צ"קקקקנח
צ"קקקקנט
צ"קקקקס
צ"קקקקסא
צ"קקקקסב
צ"קקקקסג
צ"קקקקסד
צ"קקקקסה
צ"קקקקסו
צ"קקקקסז
צ"קקקקסח
צ"קקקקסט
צ"קקקקע
צ"קקקקעא
צ"קקקקעב
צ"קקקקעג
צ"קקקקעד
צ"קקקקעה
צ"קקקקעו
צ"קקקקעז
צ"קקקקעח
צ"קקקקעט
צ"קקקקפ
צ"קקקקפא
צ"קקקקפב
צ"קקקקפג
צ"קקקקפד
צ"קקקקפה
צ"קקקקפו
צ"קקקקפז
צ"קקקקפח
צ"קקקקפט
צ"קקקקצ
צ"קקקקצא
צ"קקקקצב
צ"קקקקצג
צ"קקקקצד
צ"קקקקצה
צ"קקקקצו
צ"קקקקצז
צ"קקקקצח
צ"קקקקצט
צ"קקקקק
צ"קקקקקא
צ"קקקקקב
צ"קקקקקג
צ"קקקקקד
צ"קקקקקה
צ"קקקקקו
צ"קקקקקז
צ"קקקקקח
צ"קקקקקט
צ"קקקקקכ
צ"קקקקקכא
צ"קקקקקכב
צ"קקקקקכג
צ"קקקקקכד
צ"קקקקקכה
צ"קקקקקכו
צ"קקקקקכז
צ"קקקקקכח
צ"קקקקקכט
צ"קקקקקל
צ"קקקקקלא
צ"קקקקקלב
צ"קקקקקלג
צ"קקקקקלד
צ"קקקקקלה
צ"קקקקקלו
צ"קקקקקלז
צ"קקקקקלח
צ"קקקקקלט
צ"קקקקקמ
צ"קקקקקמא
צ"קקקקקמב
צ"קקקקקמג
צ"קקקקקמד
צ"קקקקקמה
צ"קקקקקמו
צ"קקקקקמז
צ"קקקקקמח
צ"קקקקקמט
צ"קקקקקנ
צ"קקקקקנא
צ"קקקקקנב
צ"קקקקקנג
צ"קקקקקנד
צ"קקקקקנה
צ"קקקקקנו
צ"קקקקקנז
צ"קקקקקנח
צ"קקקקקנט
צ"קקקקקס
צ"קקקקקסא
צ"קקקקקסב
צ"קקקקקסג
צ"קקקקקסד
צ"קקקקקסה
צ"קקקקקסו
צ"קקקקקסז
צ"קקקקקסח
צ"קקקקקסט
צ"קקקקקע
צ"קקקקקעא
צ"קקקקקעב
צ"קקקקקעג
צ"קקקקקעד
צ"קקקקקעה
צ"קקקקקעו
צ"קקקקקעז
צ"קקקקקעח
צ"קקקקקעט
צ"קקקקקפ
צ"קקקקקפא
צ"קקקקקפב
צ"קקקקקפג
צ"קקקקקפד
צ"קקקקקפה
צ"קקקקקפו
צ"קקקקקפז
צ"קקקקקפח
צ"קקקקקפט
צ"קקקקקצ
צ"קקקקקצא
צ"קקקקקצב
צ"קקקקקצג
צ"קקקקקצד
צ"קקקקקצה
צ"קקקקקצו
צ"קקקקקצז
צ"קקקקקצח
צ"קקקקקצט
צ"קקקקקק
צ"קקקקקקא
צ"קקקקקקב
צ"קקקקקקג
צ"קקקקקקד
צ"קקקקקקה
צ"קקקקקקו
צ"קקקקקקז
צ"קקקקקקח
צ"קקקקקקט
צ"קקקקקקכ
צ"קקקקקקכא
צ"קקקקקקכב
צ"קקקקקקכג
צ"קקקקקקכד
צ"קקקקקקכה
צ"קקקקקקכו
צ"קקקקקקכז
צ"קקקקקקכח
צ"קקקקקקכט
צ"קקקקקקל
צ"קקקקקקלא
צ"קקקקקקלב
צ"קקקקקקלג
צ"קקקקקקלד
צ"קקקקקקלה
צ"קקקקקקלו
צ"קקקקקקלז
צ"קקקקקקלח
צ"קקקקקקלט
צ"קקקקקקמ
צ"קקקקקקמא
צ"קקקקקקמב
צ"קקקקקקמג
צ"קקקקקקמד
צ"קקקקקקמה
צ"קקקקקקמו
צ"קקקקקקמז
צ"קקקקקקמח
צ"קקקקקקמט
צ"קקקקקקנ
צ"קקקקקקנא
צ"קקקקקקנב
צ"קקקקקקנג
צ"קקקקקקנד
צ"קקקקקקנה
צ"קקקקקקנו
צ"קקקקקקנז
צ"קקקקקקנח
צ"קקקקקקנט
צ"קקקקקקס
צ"קקקקקקסא
צ"קקקקקקסב
צ"קקקקקקסג
צ"קקקקקקסד
צ"קקקקקקסה
צ"קקקקקקסו
צ"קקקקקקסז
צ"קקקקקקסח
צ"קקקקקקסט
צ"קקקקקקע
צ"קקקקקקעא
צ"קקקקקקעב
צ"קקקקקקעג
צ"קקקקקקעד
צ"קקקקקקעה
צ"קקקקקקעו
צ"קקקקקקעז
צ"קקקקקקעח
צ"קקקקקקעט
צ"קקקקקקפ
צ"קקקקקקפא
צ"קקקקקקפב
צ"קקקקקקפג
צ"קקקקקקפד
צ"קקקקקקפה
צ"קקקקקקפו
צ"קקקקקקפז
צ"קקקקקקפח
צ"קקקקקקפט
צ"קקקקקקצ
צ"קקקקקקצא
צ"קקקקקקצב
צ"קקקקקקצג
צ"קקקקקקצד
צ"קקקקקקצה
צ"קקקקקקצו
צ"קקקקקקצז
צ"קקקקקקצח
צ"קקקקקקצט
צ"קקקקקקק
צ"קקקקקקקא
צ"קקקקקקקב
צ"קקקקקקקג
צ"קקקקקקקד
צ"קקקקקקקה
צ"קקקקקקקו
צ"קקקקקקקז
צ"קקקקקקקח
צ"קקקקקקקט
צ"קקקקקקקכ
צ"קקקקקקקכא
צ"קקקקקקקכב
צ"קקקקקקקכג
צ"קקקקקקקכד
צ"קקקקקקקכה
צ"קקקקקקקכו
צ"קקקקקקקכז
צ"קקקקקקקכח
צ"קקקקקקקכט
צ"קקקקקקקל
צ"קקקקקקקלא
צ"קקקקקקקלב
צ"קקקקקקקלג
צ"קקקקקקקלד
צ"קקקקקקקלה
צ"קקקקקקקלו
צ"קקקקקקקלז
צ"קקקקקקקלח
צ"קקקקקקקלט
צ"קקקקקקקמ
צ"קקקקקקקמא
צ"קקקקקקקמב
צ"קקקקקקקמג
צ"קקקקקקקמד
צ"קקקקקקקמה
צ"קקקקקקקמו
צ"קקקקקקקמז
צ"קקקקקקקמח
צ"קקקקקקקמט
צ"קקקקקקקנ
צ"קקקקקקקנא
צ"קקקקקקקנב
צ"קקקקקקקנג
צ"קקקקקקקנד
צ"קקקקקקקנה
צ"קקקקקקקנו
צ"קקקקקקקנז
צ"קקקקקקקנח
צ"קקקקקקקנט
צ"קקקקקקקס
צ"קקקקקקקסא
צ"קקקקקקקסב
צ"קקקקקקקסג
צ"קקקקקקקסד
צ"קקקקקקקסה
צ"קקקקקקקסו
צ"קקקקקקקסז
צ"קקקקקקקסח
צ"קקקקקקקסט
צ"קקקקקקקע
צ"קקקקקקקעא
צ"קקקקקקקעב
צ"קקקקקקקעג
צ"קקקקקקקעד
צ"קקקקקקקעה
צ"קקקקקקקעו
צ"קקקקקקקעז
צ"קקקקקקקעח
צ"קקקקקקקעט
צ"קקקקקקקפ
צ"קקקקקקקפא
צ"קקקקקקקפב
צ"קקקקקקקפג
צ"קקקקקקקפד
צ"קקקקקקקפה
צ"קקקקקקקפו
צ"קקקקקקקפז
צ"קקקקקקקפח
צ"קקקקקקקפט
צ"קקקקקקקצ
צ"קקקקקקקצא
צ"קקקקקקקצב
צ"קקקקקקקצג
צ"קקקקקקקצד
צ"קקקקקקקצה
צ"קקקקקקקצו
צ"קקקקקקקצז
צ"קקקקקקקצח
צ"קקקקקקקצט
צ"קקקקקקקק
צ"קקקקקקקקא
צ"קקקקקקקקב
צ"קקקקקקקקג
צ"קקקקקקקקד
צ"קקקקקקקקה
צ"קקקקקקקקו
צ"קקקקקקקקז
צ"קקקקקקקקח
צ"קקקקקקקקט
צ"קקקקקקקקכ
צ"קקקקקקקקכא
צ"קקקקקקקקכב
צ"קקקקקקקקכג
צ"קקקקקקקקכד
צ"קקקקקקקקכה
צ"קקקקקקקקכו
צ"קקקקקקקקכז
צ"קקקקקקקקכח
צ"קקקקקקקקכט
צ"קקקקקקקקל
צ"קקקקקקקקלא
צ"קקקקקקקקלב
צ"קקקקקקקקלג
צ"קקקקקקקקלד
צ"קקקקקקקקלה
צ"קקקקקקקקלו
צ"קקקקקקקקלז
צ"קקקקקקקקלח
צ"קקקקקקקקלט
צ"קקקקקקקקמ
צ"קקקקקקקקמא
צ"קקקקקקקקמב
צ"קקקקקקקקמג
צ"קקקקקקקקמד
צ"קקקקקקקקמה
צ"קקקקקקקקמו
צ"קקקקקקקקמז
צ"קקקקקקקקמח
צ"קקקקקקקקמט
צ"קקקקקקקקנ
צ"קקקקקקקקנא
צ"קקקקקקקקנב
צ"קקקקקקקקנג
צ"קקקקקקקקנד
צ"קקקקקקקקנה
צ"קקקקקקקקנו
צ"קקקקקקקקנז
צ"קקקקקקקקנח
צ"קקקקקקקקנט
צ"קקקקקקקקס
צ"קקקקקקקקסא
צ"קקקקקקקקסב
צ"קקקקקקקקסג
צ"קקקקקקקקסד
צ"קקקקקקקקסה
צ"קקקקקקקקסו
צ"קקקקקקקקסז
צ"קקקקקקקקסח
צ"קקקקקקקקסט
צ"קקקקקקקקע
צ"קקקקקקקקעא
צ"קקקקקקקקעב
צ"קקקקקקקקעג
צ"קקקקקקקקעד
צ"קקקקקקקקעה
צ"קקקקקקקקעו
צ"קקקקקקקקעז
צ"קקקקקקקקעח
צ"קקקקקקקקעט
צ"קקקקקקקקפ
צ"קקקקקקקקפא
צ"קקקקקקקקפב
צ"קקקקקקקקפג
צ"קקקקקקקקפד
צ"קקקקקקקקפה
צ"קקקקקקקקפו
צ"קקקקקקקקפז
צ"קקקקקקקקפח
צ"קקקקקקקקפט
צ"קקקקקקקקצ
צ"קקקקקקקקצא
צ"קקקקקקקקצב
צ"קקקקקקקקצג
צ"קקקקקקקקצד
צ"קקקקקקקקצה
צ"קקקקקקקקצו
צ"קקקקקקקקצז
צ"קקקקקקקקצח
צ"קקקקקקקקצט
צ"קקקקקקקקק
צ"קקקקקקקקקא
צ"קקקקקקקקקב
צ"קקקקקקקקקג
צ"קקקקקקקקקד
צ"קקקקקקקקקה
צ"קקקקקקקקקו
צ"קקקקקקקקקז
צ"קקקקקקקקקח
צ"קקקקקקקקקט
צ"קקקקקקקקקכ
צ"קקקקקקקקקכא
צ"קקקקקקקקקכב
צ"קקקקקקקקקכג
צ"קקקקקקקקקכד
צ"קקקקקקקקקכה
צ"קקקקקקקקקכו
צ"קקקקקקקקקכז
צ"קקקקקקקקקכח
צ"קקקקקקקקקכט
צ"קקקקקקקקקל
צ"קקקקקקקקקלא
צ"קקקקקקקקקלב
צ"קקקקקקקקקלג
צ"קקקקקקקקקלד
צ"קקקקקקקקקלה
צ"קקקקקקקקקלו
צ"קקקקקקקקקלז
צ"קקקקקקקקקלח
צ"קקקקקקקקקלט
צ"קקקקקקקקקמ
צ"קקקקקקקקקמא
צ"קקקקקקקקקמב
צ"קקקקקקקקקמג
צ"קקקקקקקקקמד
צ"קקקקקקקקקמה
צ"קקקקקקקקקמו
צ"קקקקקקקקקמז
צ"קקקקקקקקקמח
צ"קקקקקקקקקמט
צ"קקקקקקקקקנ
צ"קקקקקקקקקנא
צ"קקקקקקקקקנב
צ"קקקקקקקקקנג
צ"קקקקקקקקקנד
צ"קקקקקקקקקנה
צ"קקקקקקקקקנו
צ"קקקקקקקקקנז
צ"קקקקקקקקקנח
צ"קקקקקקקקקנט
צ"קקקקקקקקקס
צ"קקקקקקקקקסא
צ"קקקקקקקקקסב
צ"קקקקקקקקקסג
צ"קקקקקקקקקסד
צ"קקקקקקקקקסה
צ"קקקקקקקקקסו
צ"קקקקקקקקקסז
צ"קקקקקקקקקסח
צ"קקקקקקקקקסט
צ"קקקקקקקקקע
צ"קקקקקקקקקעא
צ"קקקקקקקקקעב
צ"קקקקקקקקקעג
צ"קקקקקקקקקעד
צ"קקקקקקקקקעה
צ"קקקקקקקקקעו
צ"קקקקקקקקקעז
צ"קקקקקקקקקעח
צ"קקקקקקקקקעט
צ"קקקקקקקקקפ
צ"קקקקקקקקקפא
צ"קקקקקקקקקפב
צ"קקקקקקקקקפג
צ"קקקקקקקקקפד
צ"קקקקקקקקקפה
צ"קקקקקקקקקפו
צ"קקקקקקקקקפז
צ"קקקקקקקקקפח
צ"קקקקקקקקקפט
צ"קקקקקקקקקצ
צ"קקקקקקקקקצא
צ"קקקקקקקקקצב
צ"קקקקקקקקקצג
צ"קקקקקקקקקצד
צ"קקקקקקקקקצה
צ"קקקקקקקקקצו
צ"קקקקקקקקקצז
צ"קקקקקקקקקצח
צ"קקקקקקקקקצט
צ"קקקקקקקקקק
צ"קקקקקקקקקקא
צ"קקקקקקקקקקב
צ"קקקקקקקקקקג
צ"קקקקקקקקקקד
צ"קקקקקקקקקקה
צ"קקקקקקקקקקו
צ"קקקקקקקקקקז
צ"קקקקקקקקקקח
צ"קקקקקקקקקקט
צ"קקקקקקקקקקכ
צ"קקקקקקקקקקכא
צ"קקקקקקקקקקכב
צ"קקקקקקקקקקכג
צ"קקקקקקקקקקכד
צ"קקקקקקקקקקכה
צ"קקקקקקקקקקכו
צ"קקקקקקקקקקכז
צ"קקקקקקקקקקכח
צ"קקקקקקקקקקכט
צ"קקקקקקקקקקל
צ"קקקקקקקקקקלא
צ"קקקקקקקקקקלב
צ"קקקקקקקקקקלג
צ"קקקקקקקקקקלד
צ"קקקקקקקקקקלה
צ"קקקקקקקקקקלו
צ"קקקקקקקקקקלז
צ"קקקקקקקקקקלח
צ"קקקקקקקקקקלט
צ"קקקקקקקקקקמ
צ"קקקקקקקקקקמא
צ"קקקקקקקקקקמב
צ"קקקקקקקקקקמג
צ"קקקקקקקקקקמד
צ"קקקקקקקקקקמה
צ"קקקקקקקקקקמו
צ"קקקקקקקקקקמז
צ"קקקקקקקקקקמח
צ"קקקקקקקקקקמט
צ"קקקקקקקקקקנ
צ"קקקקקקקקקקנא
צ"קקקקקקקקקקנב
צ"קקקקקקקקקקנג
צ"קקקקקקקקקקנד
צ"קקקקקקקקקקנה
צ"קקקקקקקקקקנו
צ"קקקקקקקקקקנז
צ"קקקקקקקקקקנח
צ"קקקקקקקקקקנט
צ"קקקקקקקקקקס
צ"קקקקקקקקקקסא
צ"קקקקקקקקקקסב
צ"קקקקקקקקקקסג
צ"קקקקקקקקקקסד
צ"קקקקקקקקקקסה
צ"קקקקקקקקקקסו
צ"קקקקקקקקקקסז
צ"קקקקקקקקקקסח
צ"קקקקקקקקקקסט
צ"קקקקקקקקקקע
צ"קקקקקקקקקקעא
צ"קקקקקקקקקקעב
צ"קקקקקקקקקקעג
צ"קקקקקקקקקקעד
צ"קקקקקקקקקקעה
צ"קקקקקקקקקקעו
צ"קקקקקקקקקקעז
צ"קקקקקקקקקקעח
צ"קקקקקקקקקקעט
צ"קקקקקקקקקקפ
צ"קקקקקקקקקקפא
צ"קקקקקקקקקקפב
צ"קקקקקקקקקקפג
צ"קקקקקקקקקקפד
צ"קקקקקקקקקקפה
צ"קקקקקקקקקקפו
צ"קקקקקקקקקקפז
צ"קקקקקקקקקקפח
צ"קקקקקקקקקקפט
צ"קקקקקקקקקקצ
צ"קקקקקקקקקקצא
צ"קקקקקקקקקקצב
צ"קקקקקקקקקקצג
צ"קקקקקקקקקקצד
צ"קקקקקקקקקקצה
צ"קקקקקקקקקקצו
צ"קקקקקקקקקקצז
צ"קקקקקקקקקקצח
צ"קקקקקקקקקקצט
צ"קקקקקקקקקק

רבות מופתי בארץ מצרים: ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל מארצו: ⁷⁶ יב * ויאמר יהוה אל משה ואהרן בארץ מצרים לאמר: ב תחדש הוה

בדיל קאסנאָה מופתי בארעא דמצרים: ומשה ואהרן עבדו ית כל מופתיא האלין קדם פרעה ותקף יי ית קבא דפרעה וקא שלח ית בני ישראל מארעה: א ואמר יי קמשה וקאהרן בארעא דמצרים קמימר: ב ירדא הרין

לקמ בהיר

רשיי

אמר שהכוונה על מה שלקו בים סוף, ומה שאמר הכתוב "בארץ מצרים פירשו יושבי ארץ מצרים, או על אופן שכתב רש"י לקמן י"ד כ"ה בשם המכילתא ה' נלחם להם במצרים בארץ מצרים ששם שאלו לוקים על הים כך לוקים אומם שבמצרים, ומה שאמר הכתוב לא ישמע אליכם פרעה פירשו אפילו אחר מכת נבירות כשישלח אהרן לא ישלח ברצון טוב ולתלוטין אלא אחזק את לבו למען רבות וכו' (אודה"ח: ב) פ"י ליתן טעם למה כלל את אהרן בדיבור, וכמו שכתב רש"י בדיבור הסמוך, והוא מן התנחומא: א) פ"י לא שדיבר הקב"ה אל אהרן, כי אמרו חז"ל שפ"י ואל אהרן שמשא יאמר אל אהרן, אלא כללו בדיבור פ"י אמר דבריו בלשון רבים, "דברו" אל כל עדת וגו' (אודה"ח: ב) ופ"י בארץ ולא בעיר מיושב, שאל"כ מיותר הוא (רמב"ן), בארץ מצרים ולא במצרים (ש"ר), ובלא הק"ו היינו אומרים אדרבה בא היחור לומר שהיתה בארץ מיושבת, ופ"י אומרים תפלה "קלה" ב' דברים בגו, שהיתה רק תפלת יחיד ולא גופי תורה שנאמרו לכלל ישראל, הדרוש, כי על פי פשוטו מיותר הוא שאמר דבר אחד ב' פעמים, כי ראש וראשון היינו הך (מ"ל), אבל אין מקרא יוצא מידי פשוטו, שהרי פירוש חיצת הדש משך ל' יום, אלא מאחר שמקור השם הוא צעבור שנחדש בכל פעם דרשו בו חז"ל לשון חידוש, וכאן מפרש רש"י הענין ע"פ הדרוש, ובדיבור הסמוך מפרש הלשון, כי מאומרו ראש "חדשים" לשון רבים פירשו שלא רק בחדש ניסן הוא כן אלא בכל הי"ב חדשים, וא"כ מה זה אומרו "הזה" לשון יחיד היל"ל החדשים (כלומר

ים סוף ולנער את מצרים: (י) ומשה ואהרן עשו וגו'. כבר כתב לנו זאת בכל המופתים, ולא שנאה כאן, אלא בשביל לסמכה לפרשה שלאחריה כ"א: (א) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן. בשביל* שהארן עשה וטרח צמופתים כמשה, חלק לו כבוד זה במלוא ראשונה, שכללו עם משה" דדיבור (תנח" כ"א): בארץ מצרים. חוץ לכך"ב, או אינו אלא בחוק הכרך, תלמוד לומר פלאתי את העיר וגו' (ע"י כ"ט), ומה תפלה קלה לא התפלל בחוק הכרך* לפי שהיתה מלאה גילולים, דבר* חמור לא כל שכן (מכילת: ב) החדש הזה. הראהו לצנח בחדוש"ב, ואמר לו, כשהירח מתחדש יביה לך ראש חדש (ש"ר - מכילת), ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, על חדש ניסן אמר לו, זה יביה ראש לסדר מגין החדשים, שיהא אייר קרוי שני, סיון שלישי (מכילת): הוה. נתקשה שינוי נוסחאות * שבשכל. דיבור חמור לא כ"ש ומפני מה לא נדבר עמו בתוך הכרך לפי וכו' * דבור

אור החיים

י. ומשה ואהרן וגו' ויחזק וגו'. כוונת הכתוב לומר שהגם שעשו את כל המופתים האלה אף על פי כן לא נתרצה לשלחם אפילו שלא בהחלט אלא לנחת מארצו לבד"י) כאומרו (לעיל ה' ג') נלכה נא דרך שלשת ימים:

ב. החדש הזה לכם וגו'. טעם כפל ראש חדשים ראשון הוא וגו', נתכוון לומר כי חדש זה הוא ראש פירוש מוצר שצדשים על דרך אומרו (שמות ל') בשמים ראש. ודקדק לומר לכם כי אינו משוזה ומעולה שצדשים אלא

אור בהיר

עא) וכל הכתוב נאמר בשביל חידוש חיצת מארצו.

קכ"ו ריש ירחי
קירחי שתא:
בנשתא רישן:
קירחא הרין

משה על מולד ה
ראוי לקדש, וכו
ואמר לו כזה ר
הראהו והלא ל
שנאמר (י' כ"א) וי
ל"ח, מן היום את
סמוך לשקיעת ה
עם השכה (מכילת):
מדבר, והלא כזו
בני ישראל, אלא
לזה למדני, והדב
מדברים (מכילת):
לאמר בעשר
שיקחוהו בעשור
מקחו מצעשור*
שינוי נוסחאות * באיזה.

התורה (מ"ל), ורז
לפרעה להיות סתיר
דברי משה, ושפיר נ
של משה אל ישראל
תוספ' ד"ה ממא"י,
"לאמר" בין לוי הו
ומיד, והזמן מקושר

לישראל. ותמצא
בניסן עתידין לי
ישראל ועל זה ר
מונים מניסן ללד
הזה ולא אמר נ
הקדוש צרוך הוא
יביה זה לכם"י)

לְכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים רֹאשׁוֹן הוּא לְכֶם
לְחֲדָשִׁי הַשָּׁנָה: ג דְּבָרוּ אֶל־כָּל־עַדְת
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּעֲשׂוֹר לְחֲדָשׁ הַזֶּה

לְכוּן רִישׁ יַרְחִין קְרָמַי הוּא קְכוּן
לְיַרְחֵי שְׁתָּא: ג מְלִירוֹ עִם כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל קְמִימַר בַּעֲסָרָא
לְיַרְחָא קְדִין וְיִסְבוּן קְחוּן גְּבַר

רש"י

לקט בהיר

משה על מולד הלבנה בחמו* שיעור תראה^(ד) ותהיה
ראויה לקדש, והראה לו באלבנה חת הלבנה ברקיע,
ואמר לו כזה ראה וקדש (מנחות כ"ט. - מכילת), וכיילד
הראהו והלא לא היה מדבר* עמו אלא ביום,
שנאמר (ו' כ"ח) ויהי ביום דבר ה', ביום אותו (ויק' ז'
ל"ח), מן היום אשר נראה ה' והלאה (במד' ט"ו כ"ח), אלא
סמוך לשקיעת החמה נאמרה לו פרשה זו, והראהו
עם השכה (מכילת): (ג) דברו אל כל עדת. וכי אהרן
מדבר, והלא כבר נאמר (ל"ח י"ג) ואתה דבר* (ה) אל
בני ישראל, אלא חולקין כבוד זה לזה ואומרים זה
לזה למדני, והדבור יולא מבין שניהם כאילו שניהם
מדברים (מכילת): דברו אל כל עדת ישראל
לאמר בעשור לחדש. דברו היום בראש חודש^(ז)
שיקחוהו בעשור לחדש (שם): הוזה. פסח מזרים
מקחו מבעשור* ולא פסח דורות^(ח) (שם - פסחים ל"א):
שינוי נוסחאות באיות. * נדבר. * אתה תדבר בני אתה ולא אהרן. * בעשור.

החידושים) האלו יהיו לכם ראש חדשים, אלא הכי פירושה
(החדש) כשהלבנה נחמשה (הזה) כזה שאני מראה לך (לכם)
יהיה לכם (ראש חדשים) ראש לכל חדש וחדש (רא"ס),
ואח"כ אמר הכתוב ראשון "הוא" לכם, פי' החידוש ההוא
שהראיתי לך ואמרתי עליו כזה ראה וקדש, חידוש ההוא
בעצמו יהיה ראש וראשון ל"א חידושי השנה האחרים
(כ"י). ויש טעם בדבר שנזכרו בין לפי הפסח ובין לפי
הדרוש למנות החדשים דוקא מניסן החדש שיאלנו בו
לגאולת עולם, ויש צוה זכירה ליציאת מצרים, ולזה אין
בחורה שמות עצמיות לחדשים, וכמו בימות השבוע שאין להן
שמות רק יום ראשון שני וכו' שיש צוה זכירה ליום השבת
(רמב"ן): (ד) פירש"י במנחות ו"ל: בשעת מולד הלבנה
אינה נראית כי אם מעט ואינה ניכרת עכ"ל: (ה) כן הוא
במכילתא אשר משם נובעים דברי רבינו, ופירושו שאמר
במלות שבת ואתה דבר וכו', והיה די לומר דבר אל בני
וגו', אלא למעט בל, אתה דבר ולא אהרן, וזה בנין אב לכל
החורה (מ"ל), ורבים ממפרשי רש"י גורסים והלא כבר נאמר אתה תדבר (ו' ז') ודתקו בפירושו, כי מה ענין דיבור
לפרעה להיות סמירה לכאן, אבל האמת ידענו כי בכל מקום בין לפרעה ובין לישראל היה אהרן רק הממליך ומטעים ומפרש
דברי משה, ושפיר מקשה רבינו שמתבנת דברו משמע שהיו שוים בדיבור (בא"י): (ו) רז"ל במכילתא למדו זאת שהדיבור
של משה אל ישראל יהיה ב"ח מדהסמיך הכתוב תיבת דברו להחדש הזה, ובפסחים ו': למדוהו מג"ש מדבר מדבר (ע"י
חוספי ד"ה ממאי), אבל רבינו שעבודתו ליישב פשטויות הכתובים נראה כוונתו שפסח הכתוב מעיד על זה, מדהפסיק בחיבת
"לאמר" בין זווי הדיבור ובין הזמן ולא אמר דברו אל כל עדת בני* בעשור לחדש הזה לאמר, משמע שהדיבור יהיה חייב
ומיד, והזמן מקושר אל תיבת ויקחו (מ"ל): (ז) פי' אפילו לכתמילה יכול ליקח בין קודם עשור ובין אחריו, אבל ודאי

אור החיים

פ' זה אלי ואנוהו) ראתה שפחה על הים וכו'. עוד
ירמוז כי בחדש הזה לכם ראש פירוש שיהיה
לישראל בניו בחינת הראש שלא יהיו עוד נבזים
ושפלים. עוד רמז בחינת זה כי יהיה ראש לכל
החדשים שבהם י"צ כמספר זה:
ג. דברו וגו' לאמר. לריך לדעת למה הולך
לומר דברו ולא סמך על מה שאמר

לישראל ותמצא שאמרו ז"ל (ר"ה י"א). בניסן נגאלו
בניסן עתידין ליגאל, כי החדש מסויים לעוצת
ישראל ועל זה ראשון הוא ראוי להיות לכם שיהיו
מונים מניסן ללד מעלתו. עוד ירמוז באומרו החדש
הזה ולא אמר חדש זה, לרמוז על הידוע שהוא
הקדוש ברוך הוא דכתיב (לקמן ט"ו ז') זה אלי כי
יהיה זה לכם (י"ג) שיגלה להם באומרו ז"ל (מכילתא

אור בהיר

(עב) פירוש החדש שאנו קיימין בה, אותו שנקרא הזה שהוא הקב"ה, לכם יתגלה.

הרעים וכו'. רבנן אמרי אמרו לו האיך אנו נגאלין וכל מצרים מטונפת מע"ז שלנו אמר להם הואיל וחפץ בגאולתכם אינו מביט בע"ז שלכם וכו'.

ונראה דהנה בכתבי האריו"ל דחודש ניסן הוא גולגלתא דרחל. והנה אם כי הדברים מסתרי תורה מ"מ יש לפרש ע"ד השכל. דידוע דרחל היא כנסת ישראל, וע"ז נאמר (שיה"ש ח') מי זאת עולה מן המדבר מתרפקת על דודה, כי צורת כנס"י להשתוקק לאביהן שבשמים. והנה יש השתוקקות מצד השכל כמ"ש הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ב ה"ב) והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהם חכמתם שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי וגו'. אך עוד יש השתוקקות שהיא בעצם איש הישראלי למעלה מן הטבע והשכל מצד כי בנים אתם לה' אלקיכם, והגפש בעצם מרגשת, ומה שהוא למעלה מן הטעם והשכל זה נקרא גולגלתא, באשר הגולגולת מקיפה על המוח והיא למעלה הימנו. והנה בניסן מתגלה עצם אהבת ישראל לאביהן שבשמים למעלה מן הטבע והשכל, וזה נקרא גולגלתא דרחל. ונראה כי נמשכה אהבה מכה שלמעלה או נתגלה אהבת השי' לעמו ישראל למעלה מן הטעם כמ"ש (דברים ל"ב) יעקב חבל נחלתו, ובתרגום ערב אחסנתיו, כי גורל הוא למעלה מהטעם, וכמ"ש המהר"ל שלכן לא נאמר באע"ה קודם מאמר השי' אליו לך לך שהי' צדיק ועובד ה', כי הי' במשמע שהבחירה היתה מצד הטעם מחמת שהי' עובד השי', וכל אהבה התלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה, ואם ח"ו ישראל בלתי זכאין הי' במשמע שח"ו תיבטל הבחירה, לזה לא נכתבה כלל מקודם צדקת אע"ה להורות שהבחירה היא למעלה מהטעם ורק מצד כי עצם נפשות ישראל נאצלו מהשי', והתגלות אהבת השי' זו לישראל היתה עיקר הפתח להגאולה, כי בזה מסלק כל מקטרג מה נשתנו אלו מאלו, כי ידוע שישראל

במצרים לא יצאו מצד זכותם, וזה דברי הפסיקתא והמדרש הואיל וחפץ הקב"ה בגאולתם וכו' כי לשון חפץ הוא מלשון רצון שלמעלה מהטעם, וכמו שכתב בעל צרור המור בפסוק (בראשית ל"ד) כי חפץ בבת יעקב, עי"ש, וכמים פנים אל פנים מעורר ג"כ בלב ישראל אהבה זו כנ"ל גולגלתא דרחל, כנ"ל, וחוזר חלילה שאהבת ישראל שוב מעוררת אהבה רבה למעלה, ע"כ הימים מתעלים והולכים, וזוהו נמשך ענין ימי הספירה לברך וללבוך את הנפש הבהמית להסיר ממנה כל הרצונות וכל התשוקות החיצוניות, כי אין דרך להסיר את התשוקות החיצוניות רק לעומת שהוא משתוקק להקדושה, כי מטבע להיות לו תשוקה וצריך להיות לה מקום, ואם איננה בקדושה בהכרח היא בחיצוניות, ולזה רמזו חכז"ל (מגילה ו'). קסרי וירושלים אם יאמר לך אדם חרבו שתיהן אל תאמן ישבו שתיהן אל תאמן ישבה זו וחרבה זו תאמן, כי ירושלים היא ליבא דכל עלמא והיא השתוקקות הקדושה וקסרי היא להיפוך, והדברים מבוארים.

שנת תרע"ב

ויקהל משה את כל עדת וגו' וביום השביעי יהי לכם קודש וגו'. וברשי' הקדים להם אזוהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה שבת, ויש להתבונן דבציווי השי"ת אל משה הקדים מלאכת המשכן לשבת והא דאינו דוחה שבת ילפינן מאן, ובצוואת משה לישראל הקדים שבת, ולמה שינה משה את הסדר:

ונראה בהקדם דברי המדרש (סוף פ' ט"ו) החדש הזה לכם משל למלך שקידש אשה וכתב לה מתנות מועטות כיון שבא ללוקחה כותב לה מתנות רבות כבעל, כך העוה"ו אירוסין היו שנאמר וארשתוך לי וגו' ולא מסך להם אלא הלבנה בלבד אבל לימות המשיח יהיו נשואין שנאמר כי בועליך עושיך וגו', באותה שעה מוסר להם את הכל שנאמר והמשכילים יזהירו וגו', ביאור הדברים דבשי"ס פסחים (פז.) והי' ביום ההוא נאום ה' תקראי אישי ולא תקראי

לי עוד בעלי, א"ר יוחנן ככלה בבית חמי' ולא ככלה בבית אבי, ובשי"ס יומא (נ"ד) בהא דלא יבואו לראות כבלע את הקודש דזה הי' רק במדבר משל לכלה כל זמן שהיא בבית אבי' צנועה מבעלה, ויש לתבין שזה יצדק במשל שיש בו ענינים חומריים המביאים לידי בושה וצריכים צניעות, כי כל הבושה בענינים אלה היא מחמת התאוות החומריות שבו, והרא"ל אדה"ר קודם התא שנאמר (בראשית ב') ולא יתבוששו, וכמ"ש הספורנו שם, וא"כ איך שייך לומר בנמשל בושה וצניעות:

אך יובן עפ"י מה שכבר אמרתי בשם כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה פירוש דברי השי"ס שבת (ט"ו) א"ר הונא, הי' מחלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום אחד, חייא בר רב אומר משמר יום אחד ומונה ששה, ואמר הוא זצלה"ה ששבת יש בו שתי בחינות, מה שהוא אחר ימי המעשה והשלמה אליהם, ועוד יש בו שהוא גותן, כח והיות על להבא ומיני' שיתא יומין מתברכין, ומה אמר דזה עיקר מהות השבת, ומה אמר דזה העיקר, והוספתי ופרשתי הדברים הנאמרים בשי"ס שם במאי קמיפלגי מר סבר כברייתו של עולם ומר סבר כדאם הראשון, פירשי' כברייתו של עולם ימי חול נמנו תחילה, כדאם הראשון שנברא בעי"ש ויום ראשון למינו שבת הי' עכ"ל, והיינו דסדר הבריאה שנברא ישר שנהי' אדם עובד עבודתו בגשמיות, ובכוחותיו לברך את כל חלקי הקדושה, ולהעלות מלצח"מ כידוע, ואח"כ לפי ערך מעשיו יזכר לאור קדושת שבת, ומי שטרח בעי"ש יאכז בשבת, אבל מאחר שחטא אדה"ר ונפג ממעלתו והי' בשפל המדרגה לולא שבו השבת ונתן לו כח וחיות לא הי' יכו' להתחיל לעשות מאומה, אלא שהשבת נפו בו רוח חיים חדשים, ובזה הכח עשה ועבו אח"כ כל ששת ימי המעשה, ואח"כ שו האירה עליהם קדושת שבת, ומשיג עו חיים חדשים, וכן טובב הולך, וזהו מר סבו כברייתו של עולם, היינו לפי כוונת הבריאו טרם חטא אדה"ר, ומר סבר כאדה"ר כי גלו

לי עוד בעלי א"ר יוחנן ככלה בבית חמי' ולא ככלה בבית אבי' ובש"ס יומא (ג"ד) בהא דלא יבואו לראות כבלע את הקודש דזה הי' רק במדבר משל לכלה כל זמן שהיא בבית אבי' צנועה מבעלה. ויש להבין שזה יצדק במשל שיש בו ענינים חומריים המביאים לידי בושה וצרכים צניעות. כי כל תבושה בענינים אלה היא מחמת התאוות החומריות שבו והרא"י אדה"ר קודם החטא שנאמר (בראשית ב') ולא יתבוששו וכמ"ש הספורנו שם, וא"כ איך שייך לומר בגמשל בושה וצניעות:

אך יובן עפ"י מה שכבר אמרתי בשם כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה פירוש דברי הש"ס שבת (ס"ט) א"ר הונא (הי) מהלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום אחד. חייא בר רב אומר משמר יום אחד ומונה ששה. ואמר הוא זצלה"ה ששבת יש בו שתי בחינות, מה שהוא אחר ימי המעשה והשלמה אליהם, ועוד יש בו שהוא נותן כח וחיות על להבא וזמני' שיתא וזמן מתכריכו' וזר אמר דזה עיקר מהות השבת, ומר' אמר דזה העיקר, והוספתי ופרשתי הדברים הנאמרים בש"ס שם במאי קמיפליגי מר סבר כברייתו של עולם ומר סבר כאדם הראשון, פירש"י כברייתו של עולם ימי ואל נמנו תחילה, כאדם הראשון שנברא בע"ש ויום ראשון למנונו שבת הי' עכ"ל. והיינו דסדר הבריאה שנברא ישר שנהי' אדם עובד עבודתו בגשמות וברוחניות לברך את כל חלקי הקדושה ולהעלות מדצח"מ כידוע, ואח"כ לפי ערך מעשיו יזכה לאור קדושת שבת, ומי שטרט בע"ש יאכל בשבת אבל מאחר שחטא אדה"ר ונפל ממעלתו והי' בשפל המדרגה לולא שבא השבת ונתן לו כח וחיות לא הי' יכול להתחיל לעשות מאומה, אלא שהשבת נפח בו רוח חיים חדשים, וזוה הכח עשה ועבד אח"כ כל ששת ימי המעשה, ואח"כ שוב האירה עליהם קדושת שבת ומשיג עוד חיים חדשים וכן סובב הולך, וזוה מר סבר כברייתו של עולם, היינו לפי כונת הבריאה טרם חטא אדה"ר, ומר סבר כאדה"ר כי גלוי

וידוע הי' לפני הקב"ה שאדה"ר מוכן לחטוא, וע"ד כן נברא העולם ושיהי' שבת נותן לו כח וחיות כנ"ל, וזה הוא שאיתא בש"ס סנהדרין (ל"ח) למה נברא האדם בע"ש כדי שיכנס למצוה מיד, שכך היתה הידיעה תחילה שיחטא ויצטרך למצות שבת להגן עליו ולפתח בקרבו חיים חדשים כנ"ל. ובדוגמא זו יש לומר שהיתה גלות ישראל במצרים, אילו הי' ביכולתם להיות כל ארבע מאות השנים במצרים והיו נעשים כל הברורים עד התכלית, וכמ"ש בספרים שלא היו צריכין עוד לגלות, היתה היציאה ממצרים בבחי' שבת שאחר ימי המעשה, אבל באשר היו במצרים במ"ט שע"ט ר"ל, וכמ"ש הרמב"ם (סוף פ"א מהל' ע"ז) שכמעט קט הי' העיקר ששתל אברהם נעקר והורין בני יעקב לטעות העולם ותעניתו, ומאתבת הי' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו וכו', והנה זה בדוגמא אדה"ר אחר החטא שהי' נצרך לשבת קודם ימי המעשה, כן ישראל או שלא היו יכולין לעשות מאומה אלא שהאיר עליהם הקב"ה אור גדול, ובכח זה התעוררו להתקדש וליטהר ואחת לאחת למצוא חשבון עד שבאו לסיני ופסקה זוהמתן וזכו למה שזכו לפי ערך הודכותם, כאמרו ז"ל (מכילתא פ' יתרו) אתה מחיצה לעצמך אהרן מחיצה לעצמו וכו', והנה שבו לבחי' אדה"ר קודם החטא שהי' השבת צריך להיות אחר ימי המעשה, כן הי' מתן תורה אחר ספירת שבועה שבועות, וא"כ יציאת מצרים ומתן תורה הי' ב' בחינות אלה יציאת מצרים הי' כעין שבת קודם ימי המעשה, ומ"ת כעין שבת אחר ימי המעשה, אך אח"כ במעשה העגל שנפלו ממדרגתם שוב לא הי' ביכולתם לעשות מאומה בלי התעוררות מהשמים, וכאדה"ר אחר החטא, כדכתיב (תהלים פ"ב) אני אמרתי אלהים אתם וגו' אכן כאדם תמותו, ובמדרש (שמ"ר פ' ל"ב) כאדה"ר, ע"כ שבו לבחי' שבת שקודם ימי המעשה, עד לעתיד שיתוקן הכל וישראל יזכו מפאת מעשיהם הטובים בעודם בגלות והאמונה

זה דברי הקב"ה לשון רצון על צדו הפני בבת יום מעורר גולגולתא ישראל י"כ הימים בין ימי הבהמות התשוקות התשוקות משתוקק זה וצריך ה בהכרח (מגילה ז"ם חזרו אל תאמן לים היא הקדושה ארים השביעי הקדים המשכן להתבונן מלאכת ילפינו ש שבת פ' ט"ו שקידש יון שבא בעל כח יתיד לי בד אבל מר כי יסר להם ירו וגו' וזהו תפרא

ומסירת הנפש על כבוד שמו יתברך. ואו
 יהיו בחי שבת שאחר ימי המעשה:
 ← וע"כ בלוחות הראשונות נאמר טעם השבת
 משום ששת ימים עשה ה' את השמים
 ואת הארץ וגו' והוא כבר יתנו של עולם,
 מפני שאו היו בבחי זו והשבת הי' להם
 במעלה גדולה כראוי לאחרי ימי המעשה,
 וכמו שהיתה הכוונה כבר יתנו של עולם שעשה
 את האדם ישו כנ"ל, אבל בלוחות השניות
 שהיו בסתר המדרגה ובבחי שבת שקודם
 ימי המעשה וכמו שהיו במצרים ע"כ נאמר
 טעם השבת משום יציאת מצרים:
 ← ובזה יובן ענין ג' שבתות הנזכר בספרים:
 שבת של בריאת העולם ושבת של
 מ"ת ושבת של עתיד, כפי הלוקים המה
 בבחינותיהם. והיינו דשבת בראשית לאדה"כ
 הי' שבת דקודם ימי המעשה ושבת של
 מ"ת הוא שבת שאחר ימי המעשה ושבת
 של עתיד נראה שיש בו ענין שתי השבתות
 יחד, והיינו עפ"י מה דאיתא בספר קדושת
 לוי בפסוק (מיכה ו') כימי צאתך מארץ
 מצרים אראנו נפלאות, ומסביר הדברים
 עפ"י משל לאיש ענין דל ואביון שפחאום
 נתעשר ונתרומם ועלה ברום המעלות ומוכן
 ששמתו היתה לאין קץ ואח"כ ר"ל נהפך
 עליו הגלגל ואבד העושר ההוא בענין רע,
 ואם יהי' הרצון לשמחוהו שמחה עצומה לאין
 קץ כמסת השמחה שהיתה לו בראשונה לא
 יספיק האושר והעושר במסת שהיתה לו
 בראשונה, וזה איננו חדש אצלו, אלא
 שצריכין להרימו אלפי אלפים פעמים ככה
 עד, שהאושר והעושר הראשון לעומת האושר
 והעושר השני יהי' כערך ימי עניו ומרודיו
 לעומת האושר והעושר הראשון, כן יהי'
 מעלת ורוממות ישראל לעתיד, רם וגשא
 וגבה מאד עד שכל המעלות הטובות שהגיעו
 לישראל בצאתם ממצרים יהיו נחשבות
 כאפס ואין לעומת המעלות הטובות שיהיו
 לישראל לעתיד, וזה כימי צאתך מארץ
 מצרים אראנו נפלאות, עכ"ל, ולפי דרכנו
 אף אנו נאמר שאף ישראל לעתיד יזכו
 בכח מעשיהם הטובים שעשו בעודם בגלות,
 ויהיו בבחי שבת שאחר ימי המעשה מ"מ

האור יהי' כ"כ גדול מאד מכפי ערך זכותם,
 וכימי צאתנו מארץ מצרים שהיו או בלתי
 קדימת זכותם שהרי היו ערוב וערף, כן
 יאנו נפלאות אלפי אלפים ככה מכפי ערך
 זכותם. והיינו הך שאמרנו שיהי' בו ענין
 שני השבתות יחד, שאף שיהי' ע"כ קדימת
 זכותם וכעין שבת שלאחרי ימי המעשה מ"מ
 בערך גדלות והתרוממות הטובה יהי' כעין
 שבת שקודם ימי המעשה שבבחי זה יזכו
 אח"כ לעלות מעלה אחר מעלה עד אין קץ,
 ובענין זה יש לפרש ג' הסעודות דשבת.
 → הדנה בלוחות הראשונים נכתב זכור
 ובשניים שמור, וידוע דזכור הוא בחי דכורא
 ושמור בחי נוקבא ונוקבא היא בחי מקבל
 כמו לבנה המקבלת מאור השמש ולית לה
 נהורא מגרמה כלום, ולעומת זה זכור בחי
 דכורא דיש לו אור מעצמו, וע"כ בלוחות
 השניים שהיו בבחי שבת שקודם ימי המעשה
 שניתן להם אף שהיו בלתי ראויים והוא
 בחי נוקבא דלית לה נהורא מגרמה כלום
 נכתב שמור, אבל בלוחות הראשונים שהיו
 בחי דכורא, והיינו שהגיעה זכותם לזה והי'
 כמו שבת שאחר ימי המעשה נכתב זכור,
 וע"כ בסעודתא דליליא שהיא בבחי שמור
 → כמ"ש בזה"ק שמור מדת לילה זכור היא
 מדת יום, הוא כעין שבת דקודם ימי המעשה
 דכולהו מתעטרין בנשמתין חדתיך, שיהי'
 ביכולתם להדבק בקדושת שבת, אבל ביום
 השבת בסעודתא דממא שאו ישראל זוכין
 ע"י מעשיהם מה שהתענגו מקדושת שבת
 מעת בואו ע"כ הם או בבחי שבת שאחר
 ימי המעשה, אך בסעודה שלישית עת רעוא
 דרעיון הוא בבחי שבת דלעתיד כנ"ל שיש
 בו בחי שתי השבתות יחד, כנ"ל, וזה הוא
 אומין עתיק יומין למצחא וגו' והבן:
 → ולפי האמור יובן מה שבמדבר היו ככלה
 בבית אבי וענין בושה וצניעות, עפ"י
 דברי הירושלמי (ערלה פ"א ה"ג) דאכיל
 מן חברי, בהית מסתכלא ביה, מה גם מי
 שזכה ואבד מה שנתנין לו, והוא צריך לחזור
 לשלחן רבו הראשון לאכול דלאו דילי, בודאי
 כלימה תכסנו ואין לו מצח להרים ראשו, כן
 היו ישראל אחר חטא העגל, אחר שכבר זכו

במ"ת להיות בבחי שבת דאחר ימי המעשה
 חזרו להיות ניוונין באור האלקי רק מצו
 החסד בכדי שבכח זה יהי' ביכולתם לעשו
 ולזכות כנ"ל, והם בבחי שבת דקודם ימי
 המעשה, ע"כ כושה תכסה פניהם, א
 במקדש ראשון הי' תיקון ועור מעט שבא
 ליום המעלות בזכותם כבונה"ס (ח"ב קמ"ג)
 שהי' תיקון כללי לכל העולמות וכל משקופ
 עלאין אתפתחו ונאמר או שיר השירים, ע'
 היו ככלה בבית חמי, שאינה כושה שהו
 בזכותה אוכלת, ע"כ אין כאן בושה וצניעות
 אבל לא ארכו הימים וסיהרא שריא
 לאתפגמא עד (ירמ' ג"ב) ואת עיני צדקו
 עיור, וכבש"ס יומא (נ"ה) נתגרשה קאמר
 נתגרשה חזרה לתיבתה הראשונה, ולא יז
 למעלה זו בשלימות עד לעתיד שיהיו כאדה"
 קודם החטא, ויהיו בבחי שבת אחר שש
 ימי המעשה:
 ובזה יובן דברי המדרש העוה"ז אירוס
 היו וכתב לה מתנות מעטות, שנ
 מה שניתן לה הי' בחי מתנה לבד של
 הגיעה זכותם לזה לא במצרים ולא אז
 חטא העגל במדבר, וזהו שנמסרה לו
 הלבנה לבד שאין לה אור מעצמה אלא מאו
 השמש, אבל לעתיד ימסור להם הכל שנא
 והמשכילים ויהיו כזוהר הרקיע וגו', שי
 להם אור מעצמם, כן ישראל ישיגו מעלה
 בזכותם, וזה שאמר כיון שבא ללוקחה כו'
 לה מתנות רבות כבעל היינו שאעפ"י שיי
 בזכותם ככלה בבית חמי מ"מ עדיין יקו
 כל מה ששיגו מתנות כנ"ל כימי צאו
 מארץ מצרים וגו', שיוזכו לרב טוב יזו
 ויותר הרבה מאד מכפי זכותם עד שיחז
 מתנה כנ"ל,
 ולפי האמור יובן הא דבציווי השל"ת
 מלאכת המשכן הקדים מלאכת המש
 לשבת דענין המשכן הי' ע"י ל"ט מלאכ
 להוציא העולם מל"ט קללות שגרם הנו
 הקדמוני, ושאו"כ ישרה שכינה במעו
 ידיהם כעין שבת אחר ימי המעשה, שו
 או בציווי הש"י על מלאכת המשכן הי' קו
 חטא העגל בבחי שבת שאחר ימי המעט
 אבל בצוואת משה לישראל שהי' אחר ח

במ"ת להיות בבחי' שבת דאחר ימי המעשה, חזרו להיות ניוונגן באור האלקי רק מצד החסד בכדי שבכה זה יהי' ביכולתם לעשות ולזכות כנ"ל. והם בבחי' שבת דקודם ימי המעשה ע"כ בושה תכסה פניהם. אך במקדש ראשון הי' תיקון ועזר מעט שבאו לרום המעלות בזכותם כבוה"ק (ח"ב קמ"ג). שהי' תיקון כללי לכל העולמות וכל משקופי עלאין אתפתחו ונאמר אז שיר השירים. ע"כ והי' ככלה בבית חמי' שאינה בושה שהרי בזכותה אוכלת. ע"כ אין כאן בושה וצניעות. אבל לא ארכו הימים וסיהרא שריאת לאתפגמא עד (ירמי' ג"ב) ואת עיני צדיקהו עיור, וכבש"ס יומא (ג"ד). נתגרשה קאמרת נתגרשה חורה לחיבתה הראשונה. ולא יזכו למעלה זו בשלימות עד לעתיד שיהיו כאדה"ר קודם החטא. ויהיו בבחי' שבת אחר ששת ימי המעשה:

ובזה יובנו דברי המדרש העוה"ז אירוסיין הי' וכתב לה מתנות מועטות. שכל מה שניתן לה הי' בחי' מתנה לבד שלא הגיעה זכותם לזה לא במצרים ולא אחר חטא העגל במדבר, וזה שנמסרה להם הלבנה לבד שאין לה אור מעצמה אלא מאור השמש, אבל לעתיד ימסור להם הכל שנאמר והמשכילים יזהירו כוונה הרקיע וגו' שיש להם אור מעצמם. כן ישראל ישיגו מעלתם בזכותם. וזה שאמר כיון שבא לזקחה כותב לה מתנות רבות כבעל היינו שאעפ"י שהי' בזכותם ככלה בבית חמי' מ"מ עדיין יקרא כל מה ששיגו מתנות כנ"ל כימי צאתך מארץ מצרים וגו' שזכו לרב טוב יותר ויותר. הרבה מאד מכפי זכותם עד שיחשב מתנה כנ"ל.

ולפי האמור יובן הא דבציווי השי"ת על מלאכת המשכן הקדים מלאכת המשכן לשבת. דענין המשכן הי' ע"י ל"ט מלאכות להוציא העולם מל"ט קללות שגרם הנחש הקדמוני, ושאי"כ ישרה שכינה במעשה ידיהם כעין שבת אחר ימי המעשה שהרי אז בציווי השי"ת על מלאכת המשכן הי' קודם חטא העגל בבחי' שבת שאחר ימי המעשה. אבל בצוואת משה לישראל שהי' אחר חטא

העגל שהי' בבחי' שבת שקודם ימי המעשה שניתן להם כח מהשמים ורוח נדיבה תסמכם למען יהי' ביכולתם לעשות המשכן. ע"כ נכתב שבת קודם מלאכת המשכן:

שנת תרע"ג

ויקהל משה וגו' וכיום השביעי יהי' לכם קודש שבת שבתון וגו' ואח"כ התחיל בפרשה אחרת של ציווי מלאכת המשכן. ודקדקו המפרשים למה בציווי השי"ת למשה נאמרה פרשת שבת אחר השלמת כל הצוואה. ובאמירת משה לישראל הקדים פרשת שבת. גם דקדקו הלא פרשת שבת כבר נאמרה בעשרת הדברות למה חזר ואמרה כלל. ואם להורות שאין מלאכת המשכן דוחה שבת הי' דן במלים קצרות קחו מאתכם בששת ימי המעשה תרומה וגו' או לשון אחר בדומה לו. כי כבר נודע מה המה ששת ימי המעשה. ולמה האריך בפרשה שלימה:

ונראה דהנה כתיב כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'. ודקדקו המפרשים שהי' צריך לומר יביא את תרומת ה' ולא יביאה את דמשמע שיביא דבר נוסף עם התרומה. ופירשו ז"ל כל אחד לפי דרכו. ונראה עוד לפרש בהקדם מה שהגיד כ"ק אדמו"ר ר"ב זצלה"ה. מפרשיסתא בשם אביו ז"ל אהא דאמרו ז"ל (סוטה ה'): כל המקריב עולה שכר עולה בידו מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה עליו מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם. והגיד ז"ל שפירוש שכר עולה בידו שכר מנחה בידו היינו שידוע ומרגיש בעצמו שעשה דבר מה ומחזיק טובה לנפשו. אבל מי שדעתו שפלה עליו מעלה עליו הכתוב וכו' כי הוא אין בידו כולם ואין מחזיק טובה לנפשו. אלא שהכתוב מעלה עליו וזה חשוב לפני המקום כאילו הקריב כל הקרבנות כולם. ודפח"ח: ויש להוסיף בזה דברים שלכן אמר כאילו הקריב כל הקרבנות כולם ולא אמר שבח אחר. כי בודאי מדת ענוה היא גבוהה מהכל ומה שעשתה חכמה עטרה לראשה. עשתה ענוה עקב לסנדלה. ומי שדעתו שפלה וזהי' מדת ענוה. והאיש משה ענו מאד פירש"י

כותמן
בלתי
כן
עדיין
ענין
קדימת
מ"מ
כעין
יזכו
קצו
שבת
זכור
זכור
מקבל
ת לה
בחי'
לחות
מעשה
והוא
כלום
שהיה
הי'
זכור
שמור
היא
עשה
יהי'
ביום
זמין
שבת
אחר
רעה
שיש
והא
כלה
עפ"י
אכיל
מי
חזור
דאי
כן
זכו

ישראל ככל אשר צוה יהוה את משה בן עבדו לג ואיתו ית משכנא

רש"י

לקט בהיר

(ג) ויביאו את המשכן וגו'. שלא היו יכולין להקימו, ולפי' שלא עשה משה שום מלאכה במשכן הניח לו הקב"ה הקמתו, שלא (היה) יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לקפן ומשה העמידו, אמר משה לפני הקב"ה איך אפשר הקמתו על ידי אדם אמר לו עסוק אתה בידך נראה* כמקימו והוא תקף וקם מאליו, וחכו שנאמר (מ"י"י) הוקם המשכן הוקם מאליו, מדרש רבי תנחומא:

שינוי ונסחאות לפי י' ותחת.

עומדים וגם הבריחים עמנו בנס היו הולכים (ב"ב): (ח) פי' לזה צוה הקב"ה לעשות קרשים גדולים וכבדים להראות כל חליוות המשכן שהוא בדרך נס כמו נר מערבי וצריח התיכון וכו', ובפעם ראשונה היה מראה בזה גם חיצת מרע"ה שיהיה לו חלק במלאכת המשכן בגופו ממש חוץ ממה שהוא היה הקצ"ה והמונה, גם להראות נקימותו מכל חשד גניבה חו"ש (ארה"ח), ומכאן והלאה הוקם ע"י הלויים ובכל פעם בדרך נס, וכן משמע בנדרים ל"ח שהביאו ראייה שמהם היה צעל כח

אור החיים

לישראל שאינם צבונים, וכן בלויים, וכן בנשים, ומכ מלאכות יש ליחיד לקיימם להשלים תיקון לרמ"ח איבריו ושם"ה גידיו אשר יכונו להם, אלא ודאי שהחוקים החורה במחצבת הכללות ויזכו זה מזה, והוא מה שאמר הכחוב כאן ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' כינה לכולם יחד מעשה כולם"י) הגם שמהם הביאו הנדבה מהם עשו מלאכה יאמר על כללותם שעשו הכל, וסמך מאמר זה למלאכה הבגדים אשר עשאוים יחידים מישראל, להעריך כי על פרט זה יאמר שעשאוהו בני ישראל באין הבדלי"י, ומעתה כל אחד מישראל הביא כל הי"ג מנינים שבנדבה ועשה כל המלאכות האמורות: **כבל** אשר וגו'. נחזיון בזה להסיר החשד מהם כי יראה הרוחה שצוה ה' על המשכן ונעשה וקפלוהו ג' חדשים (שמו"ר כ"ג) יאמר כי היתה סיבה מלד המעשה שהיה צו דבר בלתי

אור בהיר

(נא) פירוש כל ישראל עשו כל אשר צוה ה'. (נב) פירוש שאם יאמר בן אחר בנין המשכן, וכל לומר שכולם או רובם עזבו וסייעו בהקמתו, על כן אמר לשון זה, אבל מאמרו על הבגדים, שהכרח לומר שמשום הערבות אמר בן. (ג) ומאמר ככל אשר צוה ה' נמשך בין למעלה בין למטה, כאילו נכתב ב' פעמים. (ד) מהיכן הביאו, ולהיכן.

וזהו פירוש הפסוק (שמות ל יג) זה יתנו כל העובר על הפקודים, הנאמר בשקלים, כי שקלים רומזים לזחינת אלה, שהוא משקל הנוטה לכאן ולכאן, כלול ומעורב חסדים וגבורות, זחינת עץ הדעת טוב ורע, ולריך לתקנו ולעשותו 'זה'. ועל ידי מה נעשה המיקון, על ידי זחינת הקמת המשכן כנ"ל. וזהו זה יתנו כל העובר על הפקודים דייקא, פירוש שבאמצעות פקודי המשכן שהיא זחינת הקמת המשכן נמתקים כל הדינים הנרמזים באותיות אלה, ומאלה שהוא זחינת משקל, נעשה זה הרמז ליסוד הקדוש הנקרא זה, ונקרא כל, ועובר, על שם שהוא צינור שדרך בו עוזרים ההשפעות כנודע וד"ל.

העני, העני עושה עם צעל הזית. וכמו שבאמצעות השבת נמתקים האותיות אלה שהם זחינת משקל, כמו כן על ידי מלות דקה שהיא זחינת שבת נמתקים גם כן אותיות אלה.

והנה שקלים רומזים למלות דקה זחינת חסד, וזהו מטבע של אש, פירוש מטבע הם אותיות 'מט בע'. מ"ט רומז לשם מ"ה החדש, כי מ"ה עם ד' אותיות עולה מ"ט, ורומז להמתקה כנ"ל. ז"ע רומז לשם ע"ז זחינת חסד, ואש רומז לאש והתלהבות, ורומז שעל ידי מלות דקה זחינת חסד באש והתלהבות נמתקים האותיות אלה הרומזים לדינים, ונעשה מאלה זה הרמז ליסוד הקדוש, ונעשה יחוד גדול ונהפכים הדינים לחסדים, וזהו מטבע של אש וד"ל.

וזה מרומז גם כן באותיות שקל, כי ש' הוא בגימטריא זרחמים, ק"ל רומז לה' חסדים ה' הויו"ת שהם בגימטריא קל, ורומז לכל הנ"ל, שעל ידי מלות דקה שהיא זחינת שקלים נמתקים האותיות אלה שהוא זחינת משק"ל, ונהפכים הדינים לחסדים, וזוה נעשה נשיאות ראש לבני ישראל וד"ל א.

ד ותבל כל עבודת בני ישראל (לש לב).

יש לפרש על דרך זה, דהנה כתיב (בראשית ז ב) ויכל אלהים ציוס השביעי, פירוש, דהנה

ועל פי הדברים הללו יוצן כוונת מאמרם ז"ל (מנחות טז ע) והציאם רש"י ז"ל על הפסוק זה יתנו, וזה לשונו, כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה והראהו למשה ואמר לו כזה יתנו. ופירושו, כי מצואר אללנו כמה פעמים (עי' פ' טשא ד"ה זה יתנו) שדקה ושבת הם זחינה אחת, כי כמו שזבת קודש היא זחינת דל, לית לה מגרמה כלום רק מה שמקבלת מששת ימי המעשה, וזו היא גם כן זחינת דקה, ואחר כך שבת קודש נוחנת חיות לששת ימי המעשה, כן היא מלות דקה, שהדל והעני לית ליה רק מה שמקבל מצעל הבית, ואחר כך העני משפיע לו לצעל הבית עוד יומר, על דרך מאמרם ז"ל (ויקרא רבה לד י) יומר ממה שצעל הבית עושה עם

א במהדורא ראשונה באו כאן דברי תורה על הפסוק זה יתנו וגו', והועברו למקומם בפרשת שקלים.

ייק אותיות אלה, מלת זות של אח זטריא עגל, (ד"ה ויקרא). אשר לזה ה' ז"ה לדורות לתקן זחינת תיקון (בראשית) זחינת לכות היא חיבור היו נמתקים ים, ונעשה נעשה אלה זקדים אזהרת אלה פקודי המשכן היינו קים האותיות שה אלהיים ראשי חיות בגימטריא יתנו להמתקה גולם המיקון כל הדינים העדות ראשי משה דייקא, משה דייקא,

ספר אגרת שלום

אברהם רבי מנחם מנדל

מק"ל

ד' גר"ל ל' סוף רומם בישל הכר אש"א

מזין רמס' צוה מ"ה אלכ בקוה סאווראן

השבת קודש היא בחינת כל מלשון כלות הנפש, על שם שצבצב קודש כל הדברים וכל העולמות נכספים ומשתוקקים מאוד בכלות הנפש כל אחד להגבוה ממנו, וכל ששת ימי המעשה נכספים ומשתוקקים לינק השפעה מן השבת קודש.

כי נודע ומבואר אללנו בתחילת הפרשה (ד"ה אלה) שכל מעשה בראשית הם דוגמא לאורות העליונים המשלשלים מאור אין סוף ב"ה וצ"ש רק שנתגשמו צירידתם למטה. והנה צששת ימי המעשה כל מעשי בראשית הרומזים לאורות עליונים כל אחד עומד בפני עצמו ואין להם חיבור ואחדות ותענוג, וצשבת קודש הם נכספים ומשתוקקים כל אחד להגבוה ממנו, על דרך (ומר האר"י ז"ל לטעודה שלישיית) בני היכלא דכסיפין, יש להם חיבור ואחדות, על דרך אמרם ז"ל (ויהר ב קלה) שבת רוח דאחד, ומקבלים תענוג ונחת רוח זה מזה, וזו היא חיותם ומעמדם ומצבם, כי עיקר החיות וקיום הדבר הוא הנחת רוח שלו.

והנה חיות הדבר המשלשל ממקור הקדוש נקרא צשם נפש, ועל כן נקראת השבת קודש נפש, על דרך הכחוצ (שמות לא) שבת וינפש, כי החיות של ששת ימי המעשה ומציאות חיותן של כל העולמות הוא באמצעות השבת קודש כנ"ל. וזהו (ומר לר"ש אלקין) לכה דודי לקראת כלה פני ש"בת ניקבלה ראשי תיבות נפש, והיינו שאנו אומרים לכה דודי לקראת כלה לקבל חיות הקודש הנקרא נפש.

וזהו ויכל אלהים ציום השביעי, פירוש ויכל הוא מלשון כל, מלשון כלות הנפש והשתוקקות, ופירושו שצשבת קודש כל העולמות וכל הדברים משתוקקים מאוד בכלות הנפש כל אחד להגבוה ממנו וזו היא עיקר חיותם, וכל ששת ימי המעשה נכספים ומשתוקקים לקבל חיותם ולינק השפעה מן השבת קודש וכנ"ל.

והנה בהקמת המשכן נעשה ממש כמו בצריאת שמים וארץ, כי ענין מלאכת המשכן הוא הכל דוגמת מעשה בראשית הרומזים לאורות עליונים המשלשלים מאור אין סוף ב"ה, ובפרט הארון והשולחן והמנורה והמזבחות, כמבואר בזהר הקדוש (קמט), וכמאמר חכמינו ז"ל (בבכות נה) יודע היה בללאל לנרף אוחיות שנבראו צהם שמים וארץ. והקמת המשכן וכליו היא ממש בחינת התחברות האורות הנעשה צשבת קודש, ועל כן נאמר גם כן כאן צמשכן וחכל שהוא לשון כל מלשון כלות הנפש, וכנ"ל צשבת קודש.

ומה שכתוב כאן צמשכן ומכ"ל והחם גבי שבת צמעשה בראשית כתיב ויכ"ל, יש לפרש על דרך זה, דהנה ידוע שהמלכות נקראת אדנ"י, והנה עתה בגלות השם אדנ"י צמילוי דמילוי הוא רק ל"ד אוחיות [אלף למד פא, דלת למד תו, נוו ויו נוו, יוד ויו דלת], ואות ח' חסירה י' כזה ת"ו, לכן עתה בגלות השכינה הקדושה צחינת מלכות היא צצחינת דל ואציון צסוד אספקלריא שאינה מאירה, אבל לעמיד

צמהרה צימינו אזי תמו צי' כזה תי"ו, ויהיה ואז תהיה צחינת מן שלימה, צסוד הלצנה שלם עה"פ ועמה יגדל נה). תקשיב ותושיע (תפלת י

והנה צשבת קודש אזי יש לצחינת מלכות דמילוי דשם אדנ"י מר אללנו כמה פעמים (ע) ועל כן צשבת צמעשה צ"ו, וצמשכן כתיב אוחיות תי"ו צמילוי י שמלאכת המשכן היא בראשית והתחברות הו קודש, וכמו צשבת קוד כמו לעמיד, כן ממש המשכן וד"ל.

א החודש הזה לכם רא ואתם צבעל הטור אוחיות מלך, על דרך ב) צאחד צניסן ראש כאן לשונו ב.

ועוד יש לרמוז

א במהדורא ראשונה זה נ בגימטריא למלכים.

במהרה צימינו אזי תחמלא הת' דשם אלני"י
צ"י כזה תי"ו, ויהיה נעשה ל"ה אומיות
ואז תהיה צחינת מלכות גדולה בקומה
שלימה, בסוד הלצנה צמילואה (ע"י לקו"ס פ'
שלח עה"פ ועמה יגדל נא). וזהו לעקת הד"ל
תקשיב ותושיע (תפלה 'שמח' דשבת).

והנה בשבת קודש שהיא מעין הגאולה
אזי יש לצחינת מלכות עליה, והת' דמילוי
דמילוי דשם אלני"י תחמלא ציו"ד, כמבואר
אללנו כמה פעמים (ע"י פ' וירא ד"ה וירא הג').
ועל כן בשבת צמעה צראשית כתיב 'יכל'
צ"ו, וצמשכן כתיב 'זמכל' צ"ת, שהם
אומיות תי"ו צמילוי י', לרמוז על הג"ל,
שמלאכת המשכן היא ממש דוגמת מעשה
צראשית והתחצרות האורות הנעשה בשבת
קודש, וכמו שבשבת קודש תחמלא הת' ציו"ד
כמו לעמיד, כן ממש היה בשעת הקמת
המשכן וד"ל.

והנה כמו כן כל איש המשכיל צריך להיות
נכסף ולהשתוקק להגבוה ממנו, וצריך להיות
משתוקק בכלות הנפש ולייגע עצמו בכל מיני
יגיעות הנפש והזדככות הנפש צדדי לזכות
לצחינת משכן ומקדש והיכל ומרכבה להשכינה
הקדושה, על דרך הכתוב (שמות כה ט) ועשו
לי מקדש ושכנתי בתוכם, צחוכו לא נאמר
אלא בתוכם (ע"י אלשיך פ' חרומה על זה הפסוק, ובפ'
חיי שרה ד"ה שמעני אלוני. ראשית חכמה שער האהבה פ"ו
אות יט. של"ה מסכת מענית ריש ד"ה מענין העבודה), ועל
דרך הכתוב (ירמיהו ד) היכל ה' המה, וכמבואר
אללנו למעלה באריכות.

וזהו מאמר הכתוב (פסלים פד ג) נכספה
וגם כלתה נפשי לחצרות ה' וגו', פירוש
נכספה וגם כלתה נפשי לזכות להיות צחינת
חצרות ה', ואזי לצי היינו נפש רוח ונשמה
שלי, וצשרי היינו הגוף, שניהם ירננו אל אל
חי ודו"ק.

פרשת החודש

א החודש הזה לכם ראש חדשים (שמות יב ב).
ואיתא בצעל הטורים הקדוש לכם הם
אומיות מלך, על דרך אמרם ז"ל (ראש השנה
ג) באחד צניסן ראש השנה למלכים, עד
כאן לשונו.
ועוד יש לרמוז צחינת לכם שהם

אומיות מלך על דרך זה, דהנה ידוע
שכל עיקר מגמתנו צחודש הזה לתקן
צנין קומת המלכות שכינה הקדושה, כי
צגלות מצרים הגשמי היה זה העיקר
צרוחני לתקן נפילת קומת מדת המלכות
ולצנותה ולהעלותה, כדאיתא צכתצי האר"י
ז"ל (שער הפסוקים פ' וישב ד"ה ויוסף). ועל שם

א במהדורא ראשונה זה נדפס בפ' בא. ב זה לשונו: חדש בגימטריא לרגלים. לכם אומיות מלך. ניסן
בגימטריא למלכים.

פירוש
הנפש
ודש כל
מאוד
וזו היא
נכספים
שעה מן
מש כמו
המשכן
הרומזים
אין סוף
המנוחה
(קמט.)
ע היה
שמים
ה צחינת
ש, ועל
שהוא
שבת
והחס
ז"ל, יש
המלכות
השם
אומיות
ויו עון,
ה ת"ו,
צחינת
צסוד
לעמיד